שבוע ספורט

אבי רן ז"ל

חברים מספרים על אבי רן ז"ל ■ כך נזכור אותו ■ שובו של הדוביד ■ אין כמוני, אני בוני ■ גוליית ושמו דייויד ■ נהגי הצמרת ■ איך למשוך קהל למשחקי הכדורגל ■

במחיר כזה

אתה יכול להגיע לאופל

המלאי מוגבל

אופל אסקונה 4 דלתות בגימור LS
עם תיבת הילוכים אוטומטית

רק 31,440 ש"ח

בהתאם למחירון 033/87 מיום 18.5.87 המחיר כולל מע"מ ואינו כולל הפקדה

נותרו רק 25 אופל אסקונה LS 1300 אוטומטי

ציוד הכלול במחיר: חלונות כהים, חגורות בטיחות קדמיות ואחוריות, משענות ראש מלאות, שעון זמן קוורץ, מד חסכון דלק (אקונומטר), מכסה ננעל למיכל הדלק, צמיגים בחתך 165/13, תאורה בתא המנוע, תא הכפפות ותא המטען

תוספת מחיר עבור צבע מטלי, נעילה מרכזית וכו'

ניתן להרכיב מזגן אויר על כל הדגמים

ליאו גולדברג בע"מ המניע להצלחת אופל בישראל

משרד ראשי ותצוגה: פ"ת, ק. אריה, היצירה 6. טל' 9231873; אולמי תצוגה ליאו גולדברג בע"מ. ת"א: דרך... טל. 336911; **ירושלים:** שלומציון המלכה 15, טל. 234536; **חיפה:** דרך יפו 132, טל. 530281; **ב"ש:** ... הגיטאות 96, טל. 70507; **סוכנים: חיפה:** "בית המכונית", יפו 19, טל. 512251; **פ"ת:** "כהן את מילר"... כוכבא 39, טל. 911159; **חדרה:** "מוסך כהן"; שכונת ביאליק, טל. 31379; **רחובות:** "מוסך צמד", דרך יבנה, טל 461591. **נצרת:** בשארה ויוסף סרוגי, פאולוס השישי טל. 70030.

OPEL

סע לליאו גולדברג עכשיו, ותגיע לאופל

חסכון־עודף

השם ג'יק מנסל הוא, כנראה, מילת קסם, המהפנטת מי שהכדורגל קרוב לליבו. המאמן האנגלי הגיע עתה לישראל, לשנה, להדריך את מכבי פ"ת. מאחר שבא עם אשתו, היו לזוג מנסל מזוודות רבות – 100 ק"ג "אובר ווייט" (משקל עודף). מנסל חיפש דרך לחסוך בהוצאותיו: התקשר עם "אל־על" בלונדון וביקש לשלוח המזוודות במטוס מטען. כשהוזדהה לפני עובד "אל־על", נשאל אם הוא במקרה מאמן כדורגל ולשעבר מאמן נבחרת ישראל. "אמנם כן, זה אני", השיב – וזכה מיד שמטענו העודף יישלח לארץ ללא תשלום. כך חסך 500 דולאר.

מאמן מנסל (באמצע), עם ראשי מכבי פ"ת גד נאדל (מימין) ונחמן מנדל

לחץ כבד – כבר בברית המילה

חברי־הכנסת עוזי ברעם, מיכה חריש, אליהו שפייזר, חיים רמון, מוטה גור, משה שחל, ישראל קיסר, אורה נמיר ונאווה ארד – סוללת אח"מים־מוזמנים זו, לא הפגינה נוכחות בטקס ברית המילה של רמי, בנו של דני קורן, יו"ר מחלקת הכדורסל של סגנית האלופה הפועל תל־אביב ודמות פוליטית מוכרת במיפלגת העבודה. יום ההצבעות בכנסת על חוקי הדת, בשבוע שעבר, מנע מהם לרדת לחגיגה בת"א. אבל מי שלא החמיץ את האירוע היה דווקא שר האוצר משה ניסים. הופעתו ב"גן אורנים" עוררה השתאות, אך היתה בבחינת מילוי חובה משפחתית: משה נסים הוא גיסו של קורן.

בין הנוכחים היו דמויות ציבוריות רבות, מכל התחומים: אביו של דני, יצחק קורן, לשעבר ח"כ (למעלה מעשר שנים) וסגן שר האוצר בימי לוי אשכול ז"ל: עקיבא לוינסקי, גזבר הסוכנות; משה אולניק מנכ"ל בנק הפועלים; ישראל פולק בעל "פולגת", אברהם אגמון יו"ר חברת הדלק, מאיר שני מנכ"ל "עלית", שלי פרדמן מנכ"ל "סוגת" ואחרים.

מבין ראשי הספורט היו: שמעון מזרחי, יו"ר אלופת הכדורסל מכבי ת"א; יצחק אופק מזכ"ל "הפועל"; תדי קאופמן מזכיר מ.פ. ת"א; אלי מילר מחזיק תיק הספורט במועצה. מפה לאוזן התברתו שם כי על האב המאושר מופעל לחץ, לרשום את הרך הנולד, לאלתר, בהפועל ת"א...

שר אוצר נסים ואב מאושר קורן. התחייבות משפחתית חשובה יותר... (צילום: זאור רהב)

"מר כדורסל" נעלב

כמעט חודש חלף מאז ניפרדה מכבי ת"א מלו סילבר. הכדורסלן כבר עזב את הארץ נושא עמו חוויית־חיים עמוקה. אצל "מר כדורסל", יהושע רוזין, נותרו מאירוע זה משקעי־עלבון. הוא חש שקופח בטקס שקדם למשחק הוקרה ללג.

ידידיו של רוזין מספרים כי המאמן הוותיק חש שפגעו בכבודו. הוא מתקשה להבין מדוע המארגנים לא מצאו לנכון לזמנו אל הבימה, יחד עם כל "גדולי מכבי" – אברהם שניאור, דוד פריש, רלף קליין, חיים שטרקמן, תנחום כהן־מינץ וטל ברודי. הרי הוא, רוזין, היה שחקן, קפטן ומי ש"יצר" את כל הכוכבים הגדולים הללו של האגודה.

רוזין הוזמן ליטול חלק במחוות הכבוד לוותיקים – משה ברוך, יעקב שאלתיאל, אריה בן־עטר ויצחק פרדמן. החבורה, כך חש, לא התאימה לו – והוא סירב. זו כנראה הסיבה שגם מאלו לא ניפרדה מכבי ת"א. רוזין נשאר קרח מכאן ומכאן...

"מר כדורסל" רוזין. עלבון צורב (צילום: עדי אבישי)

רכז־כדורסל ושופט כדורגל גושן. מדי שבת בבוקר, 40 שבתות בעונה

"טעם החיים" – משרוקית

רכז הליגות באיגוד הכדורסל, נפתלי גושן, איננו יושב רק ליד השולחן. סם החיים שלו הוא: שיפוט בכדורגל. 17 שנה, כמעט מבלי להחמיץ שבת אחת מ־40 שבתות העונה, מתייצב גושן לשפוט במשחקי כדורגל בליגת הילדים, המתקיימים במגרש סמוך לביתו שבחולון. "אני נהנה מכל רגע בליגה זו, בה עדיין אין 'קילקולים'", כדבריו.

וזה לא הכל: בימי שישי הוא שופט גם בליגת הקט־סל. עד 1974 שפט בליגה הארצית, היה מועמד ל"לאומית", אך כשהחל בעבודתו באיגוד הכדורסל, הפסיק לשפוט בליגות הללו ונשאר נאמן רק לליגה שבה מתחיל כמעט כל מי שחולם על קריירה של כדורסלן.

ואם בזה לא די – הרי שבימי חמישי, בהפסקת הצהריים, לפני דיוני וועדת המשמעת באיגוד, עליהם הוא אחראי, שופט גושן במשחקי הליגה למקומות עבודה. "השיפוט אצלי כרם", הוא מכריז.

הסובייטים הבטיחו לבקש היתר

צמד השייטים שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר – אחד הטובים בעולם – מגלה כישורים גם בקידום מכירות וביחסי ציבור לטובת ישראל. באליפות העולם, לפני כשבועיים בקיל, מערב־גרמניה, ערכו השניים יחד עם אהרון בוצר, יו"ר וועדת ה"420", מסע פירסום לאליפות העולם ל־"470", שתהיה במארס 1988 בחיפה.

ברוקמן ופרידלנדר "התלבשו" על שייטי הגוש המזרחי – עד שחילצו הבטחה מנציגי בריה"מ, שהם יבקשו במוסקווה היתר מיוחד לבוא לתחר בישראל. הפולנים שגילו עניין רב באירוע, הסבירו כי בעיותיהם העיקריות הן כספיות. "אם יובטח להם סיוע – ישיבו בחיוב להזמנה", אמרו.

שייט פרידלנדר. קידום מכירות לישראל

שבועספורט

מודעות: גילה שניידר, חיליק עמיר טל': (03)439442

עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: שפי דגן
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים

© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

בשער

שער "שבועספורט" מ־22 במאי 86', כשאבי רן ז"ל הוכתר ל"כדורגלן העונה" במישאל השחקנים

מה בגליון

5-4: שוייצר חוזר לזירה; 6: הצעות לשיפור הכדורגל; 7: חברים מספרים על אבי רן ז"ל; 9-8: מקצוע: שיווק ספורט; 11-10: בונין; 13-12: כך נזכור אותו; 15-14: גוליית ושמו דוד; 17-16: הסוד של קאש; 18: תחזיטוטו; 20: מכוניות; 22: כדורגל נשים

שובו של דוביד

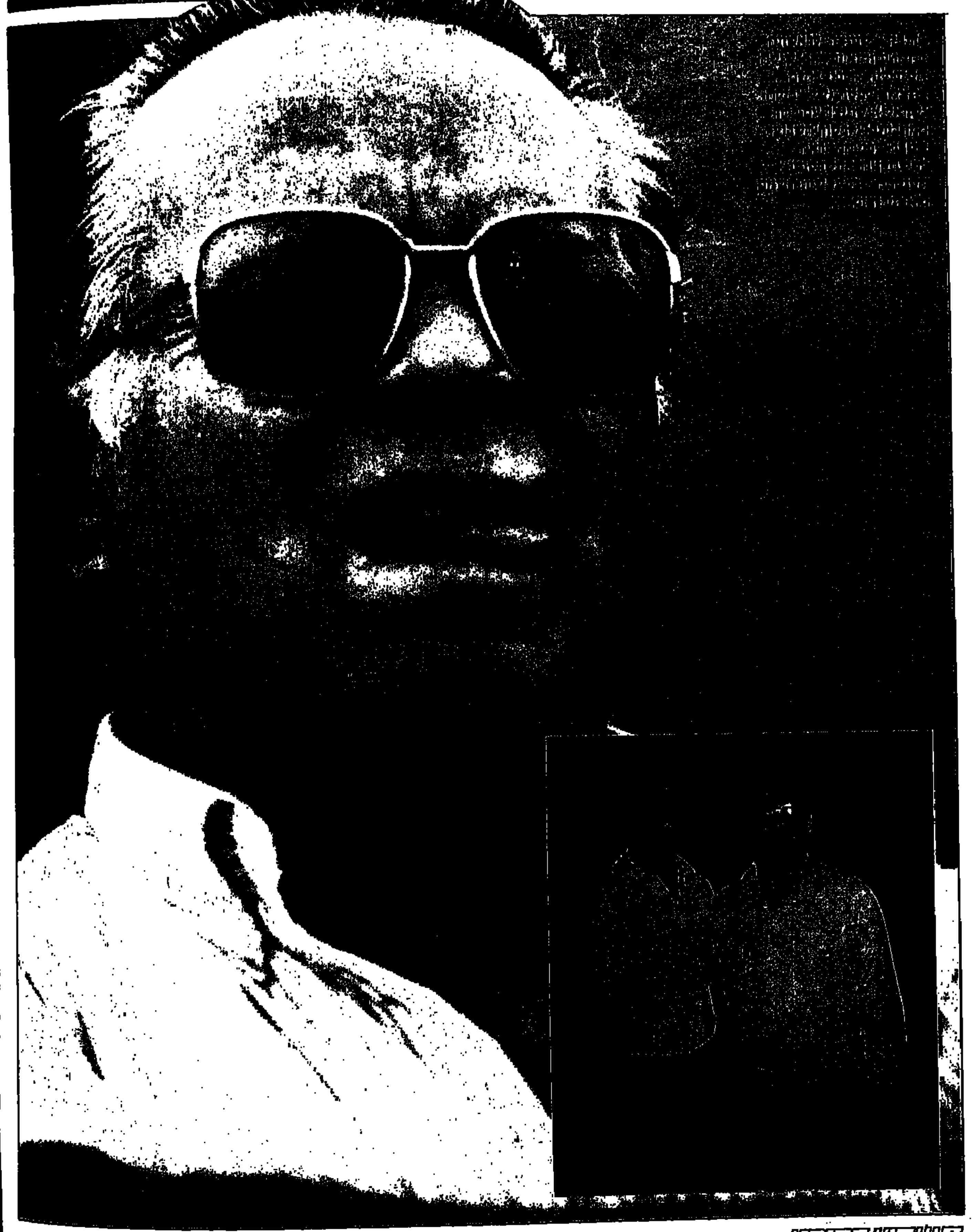

שלוש שאלות הפנינו למאמן הכדורגל דוביד שוייצר:
■ איך עברת ואיך התאוששת מהחוויה, חסרת התקדים לגביך, של פיטורין (מהפועל ת"א)?
■ לקחת עתה קבוצה שסיימה במקום השני בליגה (בני־יהודה) ויש לה רק מקום אחד כדי לשפר את דירוגה. זה לא יוצר לחץ?
■ האם אתה מתכוון להעזר בפסיכולוג צמוד לקבוצה בעונה הבאה?
את כל השאלות שוייצר ממש לא אהב. מכל מקום את התשובות הוא מתכונן לתת על המגרש, נאמן למוטו שאימץ: "השגים ולא תירוצים"

משה גורלי

את השאלה הראשונה דוביד שוייצר ממש לא סבל:

- בשנה שעברה, דוביד, עברת חוויה שנדמה שהיית מחוסן מפניה: פוטרת בטרם עת. מה חשת וכיצד התאוששת?

שוייצר: "מהעניין הזה כבר שכחתי מזמן. וחוץ מזה, אני לא צריך ולא מעוניין להתחלק בחוויות כאלה עם אף אחד. את מי זה צריך לעניין?"

- את הקוראים, למשל, זה עשוי לעניין.

"אותי זה מכיש!"

ניתוח במקום אספירין

בעונה שעברה נכבשו אחרוני המבצרים המוגנים בספורט הישראלי. מכבי תל־אביב כדורסל (פרשת זוהר־מיקי־שרף) ודוביד שוייצר, הוכיחו שגם אותם ניתן לתפוס בפינה, בארץ האוכלת הזו. ואין להתפלא – גם ערכים קדושים ומוגנים מהם, כדוגמת השב"כ, קרסו השנה ברעש מחריש אוזניים. אם כך, מדוע שילינו אזובי הספורט?

שוייצר, איש השרותים החשאיים לשעבר, חווה לראשונה את הטראומה שרבים מהקולגות שלו מורגלים בה. הרצפט הרפואי של הרחקת מאמנים, כשיטה טיפולית לריפוי בהלם של קבוצות נחשלות, איננה המצאה ישראלית. אולם בעוד שבעולם משמש ניתוח זה כאמצעי האחרון – הרי שכאן, מיד עם התגלותם של סימני המחלה הראשונים – פונים לנתח. במקום לקחת אספירין ולהירגע, ממהרים לחדר הניתוח, להרחקת האיבר הנגוע – בדרך־כלל המאמן.

ספק אם זה עוזר.

חמש הקבוצות שסיימו אחרונות בליגה הלאומית בכדורגל, החליפו מאמנים. רובן – יותר מפעם אחת. בית"ר נתניה, מכבי יפו ומכבי יבנה – נשרו. בית"ר והפועל תל־אביב – שרדו. האם ניתן לאתר מסקנה נחרצת בדבר התועלת שבהחלפת מאמנים? ציניקנים יאמרו שהתועלת היחידה היא למאמנים. 15 מהם התפרנסו מ־5 קבוצות. משתלם לאמן בישראל – תהיה לך פרנסה, גם אם תעבוד וגם אם לא.

לא בלחץ

את השאלה הראשונה, כבר סיפרתי, דוביד כאמור, לא סבל. גם על השניה הוא לא השתגע:

- לקחת עכשיו קבוצה (בני יהודה), שסיימה במקום השני. כדי להשתפר יש רק מקום אחד בירוג, שהוא גבוה יותר. מקום שלישי ומטה – עשוי להתפרש כבשלון. אתה לא בלחץ?

שוייצר: "אז מה אם בני־יהודה גמרו מקום שני? לרגע הם סיכנו את בית"ר ירושלים? בסוף העונה הם מכרו יותר מ־200 כרטיסים למשחק? אני בהחלט לא בלחץ. אימצתי לי שתי סיסמאות: 1. תוצאות ולא הסברים. 2. השגים ולא תירוצים. זה המוטו שלי. לא רוצה להסביר כל פעם מחדש, רוצה לנצח ולהגיע להשגים".

- ובכל זאת, מקום שני יוצר ציפיות.

"מקום שני נותן אמונה, שאפשר וצריך לעשות יותר. שיש עוד מקסימום שניתן להגיע אליו".

וזה בדיוק מה שדוביד שוייצר מתכוון לעשות בעונה הבאה.

את שתי השאלות הראשונות דוביד לא כל־כך אהב. גם את זו השלישית – למרות שהיא מתבקשת משתי קודמותיה:

– אתה מתכוון להסתייע בפסיכולוג צמוד לקבוצה בעונה הבאה?

שוייצר: "אני? אותי הזמינו להרצות באיי.בי.אם ובתדיראן על פסיכולוגיה של ניצול כוח אדם, ואני עוד צריך פסיכולוג? בשביל מה לומדים פסיכולוגיה בבית־ספר למאמנים? בשביל לקחת מישהו שיסתובב בין הרגליים ויפריע?"

שוייצר ובני־יהודה. קבוצה מצליחה שלקחה מאמן במצוקה. סיטואציה הפוכה לזו שדוביד בדרך־כלל מנתב עצמו אליה – לקחת קבוצה מקרטעת ולהריץ אותה למעלה. הפעם גם לבני־יהודה יש מה להפסיד. הפעם התחלפו התפקידים ובני־יהודה תרצה לעשות לשוייצר מה ששוייצר עצמו עשה לבית"ר ירושלים, בזמנו, ולהפועל תל־אביב.

על פרטי הגט וההסדרים הכרוכים בפרידה מהפועל תל־אביב, מסרב דוביד להרחיב את הדיבור: "העסק ייגמר. אין שום הליכים. הכל ייגמר".

בתחילת העונה שעברה, שאלו כולם: מי המאמן מספר 1 בארץ – שלמה שרף או דוביד שוייצר? הסוף ידוע. למה הדבר דומה? – תארו לכם גמר אולימפי ב־1500 מטר. על אדני הזינוק מתייצבים סעיד אוויטה ממארוקו וסטיב קראם הבריטי. התעלומה היחידה היא מי לזהב ומי לכסף. ואז מגיח איזה אריה גמליאל ממכבי אור הגר ולוקח את המקום הראשון – ועוד בלי מאמץ מיוחד.

השנה, שלמה שרף לא מתייצב לזינוק, אבל לעומת זאת מוטל'ה שפיגלר יהיה שם. יהיה מעניין.■

שוייצר עם בן־טובים (משמאל). "יסגרו עם מי שצריך לסגור ויוחלפו מי שצריך להחליף"

פורמולה שכונת התקווה

בעת כתיבת שורות אלה, עדיין לא נפתרו כל בעיות האיוש בבני־יהודה. בקבוצת כדורגל, כמו במכונית, האביזרים הבטיחותיים ביותר, המונעים הידרדרות, הם הבלמים. קובי סגל וירון אריב – להם היה חלק נכבד בהשגי העונה שעברה, עדיין לא סגרו בקבוצה.

גם הנהג המלוטש של הפורמולה משכונת התקווה, מישל דיין – שחאיץ, האיט והחליף הילוכים בעת הצורך – עזב. במקומו יתפוס את ההגה ברוך ממן, שהיה בעונה היוצאת רק נהג משנה במכבי חיפה.

גם משה אייזנברג עדיין לא סגר. נסיך או לא, פראייר אין לו חשק להיות. סביר שחוסר ההצלחה של הקבוצה באינטרטוטו, עד כה, מיטיב עם סיכויי המתמקחים.

שוייצר: "האינטרטוטו הוא לא מודד, וחוץ מזה אל תדאג: יסגרו עם מי שצריך לסגור ויחליפו את מי שצריך להחליף".

שוייצר לא נוהג לצאת לגראנד־פרי של הלאומית בלי כלי מאובזר ומצוייד לתפארת: מקווה לא להיכשל כמו בעונה האחרונה בהפועל תל־אביב, כשהתפנצ'רו לו כמה מהחלפים שהביא עמו לקבוצה.

איתן חפר — החוצה!

מנחם לוין*

כחבר בנשיאות איגוד הכדורסל, אני עומד ותוהה: איך החלטה כזו טרם בוצעה ואפילו לא נתקבלה ? מדוע לא פוטר עדיין איתן חפר?

זו שאלה מיותרת לכל מי שקורא את מדורי הספורט בעתונים, בעקבות הופעתה המאכזבת של נבחרת ישראל בכדורסל באליפות אירופה האחרונה, בפיראוס.

להלן, שוב, הסיבות שאני מוצא לצעד הזה שיש לבצעו:

● איתן חפר, יו"ר הוועדה המקצועית אשם בכך שהוועדה בה יושבים אבי הכוחות והמוחות המקצועיים בארץ, רובם אנשי הכדורסל של קבוצות הצמרת בכדורסל הישראלי, החליטה פה אחד להטיל על צבי שרף את המשימה לאמן הנבחרת לקראת אליפות אירופה. לא מיותר לציין שהמשימה הזאת היתה המשך לעבודתו

מנחם לוין: חפר אשם שהוועדה קיבלה החלטות פה אחד...

של שרף כמאמן הנבחרת, כמעט שלוש שנים. כאן גם המקום לתזכר את הקוראים שהמאמן אריה מילניאק, שהוזמן למשימה אחת, פוטר לאחריה – ושום עתונאי אפילו לא הרים גבה. (האם זה מקרה?)

● אותו איתן חפר גם אשם בכך שהוא זה שיישם את הנוהג המושרש זה שנים באיגוד הכדורסל, שהמאמן בוחר את צוות השחקנים ואין אנ"ש ואח"מ מתערבים בנושא. יתכן שחפר הוסיף חטא על פשע, כשלא חזר לשיטת ה"פיפטי פיפטי", משנות החמישים (זוכרים את הימים היפים ההם?). אז כולם היו יכולים לרחוץ בנקיון כפיהם, כולל השחקנים, המאמן והאיגוד – ופשוט להאשים את מרכזי הספורט...

● חפר גם אשם בכך, שלמרות שכאמור יש יד חפשית למאמן לבחור את צוות השחקנים, הוא לא שם ווטו על אי־שיתופו של מיקי ברקוביץ – למרות שהתפטר מהנבחרת. ההחלטה הזו

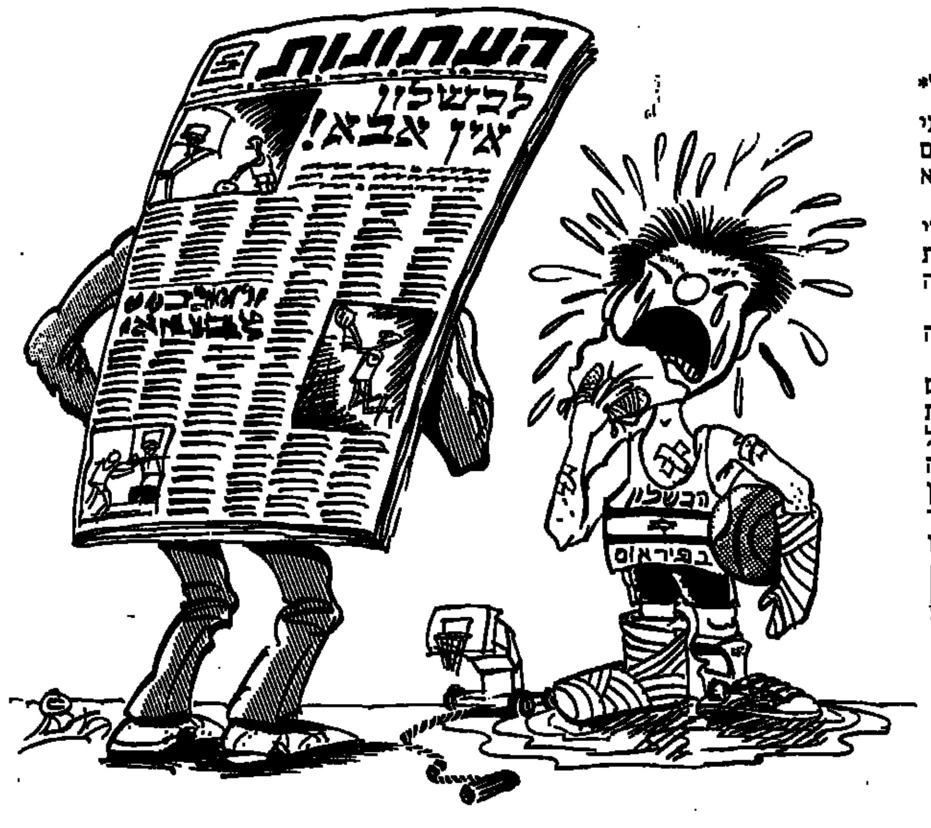

אושרה פה אחד בוועדה מקצועית וכן פה אחד בנשיאות האיגוד, עם מסתייג אחד עמירם שפירא. כנראה שלנגד עיני המחליטים עמד המחזה הלא מרנין של חילופי הדברים שבין השחקן מיקי לבין המאמן שרף, ביד אליהו, לעיני כל היהודים והחשש שהמחזה עלול לחזור על עצמו לעיני כל הגויים (בפיראוס).

● חפר אשם בכך שהוועדה המקצועית החליטה פה אחד, שיש לתת שאנס למאמן אחר (דבר שכנראה מותר בקבוצות באופן חופשי, אבל בנבחרת צריך להיות זהיר. והיו דברים מעולם). ההצעה הזאת אושרה פה אחד גם בנשיאות האיגוד וזאת למרות שכמה מחברי הנשיאות טענו, שאין להפוך את המאמן לשעיר לעזאזל, בגלל כשלון הנבחרת, אולם איש מהם לא הציע להשאיר את שרף כמאמן למשימה הבאה. במלים אחרות: הצהרות לחוד ומעשים לחוד.

העובדה היא שהנשיאות לא הצביעה על המאמן כנושא יחיד של הכישלון, אולם כאמור חשבה שטוב יהיה שמאמן אחר יוביל את הנבחרת. אני אישית חושב שנעשה עוול גם לצבי שרף. מאמן בא ומאמן הולך. שרף לא נמחק מרשימת המאמנים שמסוגלים לאמן את הנבחרת – אין לנו רבים כמו שרף. כל הרעש היה מיותר.

משפט אחרון: נכתב על איתן חפר שהוא "עסקן אפור". פירוש שלי: לאיתן חפר אין פה גדול. יחסי הציבור שלו אינם החלק החזק שלו. יש בכך משהו. איתן חפר בילה את רוב חייו לא בשיחות עם עתונאים, אלא קודם כשחקן כדורסל בליגה הלאומית ולאחר מכן – שנים רבות – כמאמן. הוא גם אחראי ושקדן.

באמת אין מקום לאיש כזה בכדורסל שלנו!

* המחבר הוא חבר נשיאות איגוד הכדורסל מקיבוץ מעגן מיכאל.

כדורגל יותר מעניין

א. כהן*

איך לעשות את הכדורגל שלנו יותר מעניין ויותר מושך לקהל? – הנה כמה הצעות.

בליגה יש להנהיג שיטת ניקוד אחרת: 3 נקודות לנצחון, 2 – לתיקו עם שערים, 1 – לתיקו בלי שערים ו־0 – להפסד.

בליגות הנמוכות, שם גורם הביתיות הוא מרכיב חשוב בהשגים, אני מציע להנהיג 2 נקודות לתיקו שערים עבור הקבוצה האורחת ו־1 למארחת.

היתרונות בשיטה המוצעת הם בכך שהקבוצות יעברו לשחק כדורגל התקפי והשערים יביאו את הקהל. ההצעה לגבי שיטת הניקוד בליגות הנמוכות תמנע מצב שקבוצה אורחת תגיע למשחק כדי להתבסס על "בונקר".

בגביע, מחטיאה לדעתי המתוכנת הקיימת את המטרה שלשמה נוצר מפעל זה. זו הנוכחית מבטיחה מראש שקבוצות מהליגה הלאומית יגיעו תמיד לשלבים המתקדמים ביותר ורק מליגה זו יופיעו בגמר. אבל בצורה זו אין חגיגת כדורגל אמיתית בגביע המדינה.

אני מציע לעבור לשיטה הבאה: בסיבובים הראשונים יתמודדו קבוצות ליגה ב' וג' ביניהן. המארחת תהיה תמיד הקבוצה מהליגה היותר נמוכה. בסיבובים הבאים, כשיצטרפו קבוצות מהליגות היותר גבוהות א', ארצית ולאומית – ישמר אותו עקרון: תמיד המארחת תהיה מהליגה הנמוכה. והיה אם ההגרלה הועידה שתי קבוצות מאותה ליגה – הכרעת הביתיות תהיה בהגרלה ביניהן.

יש לבטל את שיטת המשחק החוזר, מאחר שהקבוצה מהליגה הגבוהה, במקום לתת הצגה טובה כשהיא מתארחת אצל קבוצה מהליגה הנמוכה, מחפשת להעביר את המשחק למגרשה (ראיתי זאת כשבני יהודה התמודדה ברעננה).

יתרונות השיטה המוצעת נובעים מן התפיסה שגביע המדינה בכדורגל צריך לקבל גוון של חגיגה לאומית וברור שקבוצה מליגה נמוכה שמארחת קבוצה בכירה, עושה את האירוע לחג מקומי וצפוי קהל רב במשחקה (ראה יפו נגד טייבה, בטייבה). בשל המוטיוואציה הגבוהה של קבוצה מאותת במשחק עם קהל שיא, צפוי טישטוש בהבדל שבין הליגות ואז צפויות ההפתעות שאנו מחפשים במשחקי גביע. בזה קסמם של המשחקים. הצעתי אינה פוגעת בליגות הבכירות, מאחר שהן נהנות מכך שהן מצטרפות למעגל המשחקים בשלב מאוחר יותר – ובזה יתרון עצום.

אני מודע לכך שהצעותי מהפכניות, מבחינת אינטרס המרכזים – אבל מצבו של הכדורגל מחייב מחשבות מקוריות ומהפכניות.

* המחבר, מרעננה, שיגר רשימה זו לועדת הספורט של הכנסת.

"אבי היה רק אחד"

חמישה כדורגלנים בין־לאומיים, עמיתיו של אבי רן ז"ל מעלים זכרונות על חברם ■ חביב: "בעיני הוא היה אחד מעשרת הטובים ביותר בעולם" ■ דריקס: "חובה להנציח זכרו בכבוד"

בועז ביסמוט

הם באו באלפיהם – גברים, נשים ומבוגרים, לצד צעירים רבים – לחלוק כבוד אחרון לאבי רן, בנה האהוב של חיפה, אחד הספורטאים הנערצים ביותר בדור הנוכחי של הכדורגל הישראלי. מכל רחבי הארץ באו – המומים, מתקשים להאמין שאותו "פרח שרק עתה החל לפרוח", עזב אותם.

היו שם, בין ההמון, קודמו של אבי רן בשער נבחרת ישראל – אריה חביב; הכדורגלן האחרון שהכניע אותו – אלי דריקס; אבי כהן מגינה הבינלאומי של בית"ר ירושלים; אפרים רוידי – הבינלאומי מבאר־שבע ולביא קווניצקי, שוער מכבי יפו, מעריץ נלהב של אבי. בעודם מתקשים לעכל את האסון הכבד – סיפרו על חברם־עמיתם.

"דרגה מעל כולנו"

"אחרי שפרשתי מהנבחרת, היה אבי ז"ל השחקן שהכי אהבתי שם. עקבתי אחריו, התבוננתי בו – ופשוט הערצתי אותו. אני זוכר במשחק נגד ליברפול, זו היתה ממש חוויה לעקוב אחר ביצועיו. אני עוד זוכר את עצמי עומד, מוחא לו כפיים באותו משחק", סיפר אריה חביב, האיש שהגן על שער נבחרת ישראל, לפני אבי רן ז"ל.

"אביו, אותו היכרתי היטב, נהג לשאול אותי: 'נו, איך אביז'. הייתי עונה לו: 'אבי שלך הוא דרגה אחת מעל כולם. אסור שישאר בארץ – כאן כבר מיצה את עצמו. אין לו מה לעשות כאן', הייתי אומר לאביו. ביום א', ביום שבו חלקה חיפה כבוד אחרון לשוער הראשון, אמר האב בכאב: 'חשבנו לשלוח אותו לחו"ל – ותראה לאן שלחנו אותו'.

אני זוכר אחרי משחק הנבחרת בגיר־זילנד, בקדם גביע העולם, כשהייתי פצוע, שאל אותי עתונאי בכיר מי יחליף אותי בשער הנבחרת. אמרתי לו: 'רק אבי רן בא בחשבון' ואמנם מייד אחר כך הייתי בחוץ ואבי רן היה בפנים. תחילה, עוד התכוונתי להיאבק על המקום, אבל כשראיתי אותו משחק, ידעתי שמקומו בשער הנבחרת. תחילה חשבו שאני קנאי – אבל זה לא היה נכון. כספורטאי, ראיתי ברן שחקן מושלם – מהסוג של חודורוב, ויסוקר. מה חבל שהקריירה שלו נעצרה מוקדם מדי.

"יום לפני האסון, ישבתי בבריכה. אנשים שאלו אותי אם אחזור לנבחרת. אמרתי להם: 'אין מי שיזיז משם את אבי'.

מוקדם לדבר על האבידה לנבחרת. צריכים לעכל גודל האסון. בעיני אבי היה בין עשרת השוערים הטובים בעולם. ראה תמיד שלושה־ארבעה מהלכים קדימה. היו לו אינסטינקטים של חתול. הוא היה פשוט מושלם".

אריה חביב: "היה פשוט מושלם"

להנציח זכרו

"אני, סיפר אלי דריקס, הייתי האחרון שכבשתי את שערו (המשווה בגמר גביע המדינה). התמונה הזאת של אבי רן לאחר כיבוש השער, איננה מרפה ממני", סיפר חלוץ מכבי ת"א והנבחרת אלי דריקס.

"למן הרגע ששמעתי על האסון – אני המום. אירועים מהעבר חולפים לפני העיניים. במשחק נגד ברזיל, הוחלפתי במחצית. החלפתי חולצות וקיבלתי אפודת שוער מהברזילים. בסיום המשחק אמר לי אבי: 'איזה באסה, לא החלפתי חולצות'. הצעתי לו את שלי – כי זו היתה חולצת שוער והיא הגיעה לו. רק אחרי הפצרות רבות הסכים לקבלה. כזה היה אבי.

"חייבים להנציח את זכרו, אולי לקרוא על שמו את האיצטדיון בקרית אליעזר, או לקיים קורסי אימון לשוערים על שמו.

"הוא היה השוער הטוב ביותר שהיה לנו – וייחסר לנו מאוד באוקיאניה. למי שיצטרך למלא מקומו – בנבחרת או במכבי חיפה – תהיה בעייה פסיכולוגית רצינית: לא קל יהיה להיכנס לנעליו".

פרח אמיתי

כשאבי כהן הירושלמי מדבר על אבי רן, הוא מתקשה להוציא מילים מפיו. קולו שקט, חנוק. "פרח, פרח אמיתי היה אבי. כוכב אמיתי. צנוע. ההצלחה מעולם לא עלתה לו לראש. היה השחקן החשוב ביותר בנבחרת. אחד כזה שתמיד אפשר לסמוך עליו. במשחקי בנבחרת הרגשתי נוח, הרגשתי יותר בטוח, כשידעתי שיש על מי לסמוך מאחור. נהנתי לשחק איתו.

"צריך לארגן טורניר שנתי גדול ולהעניק גביע לזכרו. שמו חייב להיות מונצח בכבוד. קשה לי לדבר עליו. איך לא אשמע יותר אומר לי: 'אבי כהן הקטן – תסגור את הפינה'. כן, הוא קרה לי: 'אבי כהן הקטן' כי יש עוד אבי כהן אחר בנבחרת.

"לא אשכח לעולם את מה שאירע בשוויץ. הוא יצא לכדור ונתן לי מכה. הוא לא היה אשם. ניגש אלי ואמר לי: תן לי לנשק אותך באזור המכה'. איזה אדם: לא מעקל שלא אראה אותו יותר בנבחרת או כשאשחק נגד מכבי חיפה".

מפרגן לכולם

אפרים רוידי: "זוכר אותו מפרגן תמיד. מדבר עם כולם. מחייך וצוחק. בכל רגע בקריירה שלי לא אשכח את אבי.

"זוכר אחרי המשחק נגד אנגליה. נשארתי לישון בת"א. בטעות לקחתי את תיקו. הוא בא לת"א כדי לקחת אותו ולא כעס. כהרגלו חייך.

"מוקדם עדיין לדבר על עתיד הנבחרת – אבל הוא ייחסר. לא רק ביכולת, גם בהתנהגות. בצורה שבה דיבר אל כולם, במשחקים ובאימונים. אבי היה רק אחד".

דמות לחיקוי

למרות שרן ז"ל היה שוער צעיר לימים, שוערים רבים בארץ כבר ביקשו לחקותו. לביא קווניצקי, מכבי יפו – חבר טוב שלו ומעריץ נלהב – היה אחד מהם.

"לפני שלוש שנים התאמנתי איתו. איזה בחור יוצא מהכלל, היה. כשסבלתי מפציעה, עודד אותי. לא יכולתי שלא להיקשר אליו.

"הוא היה שוער מעולה. עכשיו תהיה לנבחרת בעייה. יש בארץ שוערים טובים, אולם על זה שיחליפו יופעל מעתה לחץ פסיכולוגי. בכל מקרה, צריכים להמשיך. כולנו הערצנו אותו. הוא היה לכולנו דמות לחיקוי". ■

אלי דריקס. סיפור על חולצה

תרופה למחלה

"שיווק ספורט" – מקצוע חדש, יחסית, בביזנס הזה. נולד כמובן בארה"ב, אבל מתאים גם לישראל ■ הירושלמי יצחק מינץ למד את הנושא הזה מקרוב ויש לו שפע של רעיונות. ראוי להקשיב לו ■ איך להביא יותר קהל למגרשי הכדורגל? ■ איך עשו זאת בענפים אחרים ב"ארצו של הדוד רייגן" ■ מהן מחלותיו העיקריות של הכדורגל הישראלי, בעיניו של מומחה שבא מאמריקה

יוסי לוי

מי שרוצה לחזות במשחק הבית הבא של קבוצת הפוטבול האמריקנית "ניו־יורק ג'איינטס", צריך לחכות 10 שנים. אם יזדרז לקנות כרטיס היום, הרי שרק ב־1997 יהיה בין רבבות המאושרים, שיזכו לבוא בשערי האיצטדיון. כלומר: הקבוצה הזאת "מכורה" ל־10 השנים הבאות – עד לכרטיס האחרון. באמריקה נחשבת עובדה זו להצלחה בלתי רגילה. בישראל זה נשמע רחוק וחסר משמעות כמו איזה ניסוי גרעיני שערכו האמריקנים, איי־שם בלב האוקינוס.

הפיצוץ במשחקי הג'איינטס והתפוסה המלאה של יציעי איצטדיונה הביתי, הושגו גם בעזרת מה שנקרא: "ספורט פרומוטינג". בעברית זה עדיין מושג חסר משמעות: שיווק ספורט. אין הכוונה לשיווק של מוצרי ספורט, ביגוד, אביזרים, נעליים – אלא לשיווק של קבוצות ומשחקים, במטרה לקדם ולהגביר את מכירת הכרטיסים למשחקיהן.

מחלות ישראליות

הכדורגל, ענף הספורט הפופולארי ביותר בישראל, סובל בשנים האחרונות מירידה דראסטית במספר הצופים. יצחק מינץ, 31, כיום בירושלים – חובב ספורט בכל רמ"ח שלו – בילה כמה שנים בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, ארצם של האיצטדיונים והאולמות המאוכלסים "עד פיצוץ". כמו כל ישראלי טוב הוא סבור שמה שטוב לאמריקנים, לא יכול להיות רע לישראל. להיפך. מאחר שהוא גם התמחה בתחום הזה של "שיווק ספורט", הזר כל־כך בינתיים לגורמי הספורט בארץ, יש לו מה לומר וראוי בהחלט להאזין בתשומת לב לדבריו.

לפני שמינץ שוטח את הצעותיו, את מה שהוא מכנה תרופות למחלותיו של הספורט הישראלי, הוא מאבחן אותן:

● "הירידה במספר הצופים ומצבן הכלכלי הגרוע של קבוצות הכדורגל, נובע מהדימוי הציבורי הירוד של הענף. לדימוי זה יש כמה יוצרים: עתונות ספורט, הבנויה על רכילות ושערוריות.

● "משבר אמון בין הכדורגלנים לקהל (לדוגמה: זאהי ארמלי משתכר סכומי עתק, חובב כדורגל שמרויח 800 שקל בחודש, משלם מחיר מלא עבור כרטיס ורואה שהשחקן הזה לא נותן אפילו פאס אחד כמו שצריך).

● "רמת הניהול חובבנית. אנשים כמו דוד לויאן, מנהלים קבוצת כדורגל ואין להתפלא שרובד שלם של אנשים משכילים ומתוחכמים, הפכו מאקטיביים לפאסיביים ומדירים רגליהם ממגרשי הכדורגל.

"כצעד ראשון, מציע מינץ, יש להרחיק מהמגרשים אנשים בעייתיים, היוצרים תדמית שלילית. היום יש לחובב הספורט וידיאו, טלוויזה בכבלים ושידורי ספורט מחו"ל. כדי להקים אותו מהכורסה ולהביאו למגרש, צריך קידום מכירות חכם ואטרקטיבי".

"הציבור לא מטומטם"...

כדוגמה הפוכה לכך מביא מינץ את המודעה שתולה ההתאחדות לכדורגל לפני משחקי הליגה. זו מודעה סטנדרטית, גרועה ולא מושכת את העין, שעיצובה הגראפי לא השתנה כבר 30 שנה.

"ההתאחדות לכדורגל מסתפקת בגביית עשרה אחוז מן ההכנסות של מאה איש שטורחים לבוא למשחק ליגה – במקום לשאוף לעשרה אחוז מ־10 אלפים צופים, שניתן היה להביאם".

מינץ בטוח שהישראלי הממוצע אוהד ספורט. כהוכחה לכך הוא מביא את הרבבות שנותרים ערים עד לשעות הלילה הקטנות, כדי לראות שידור טלויזיה ממשחק משובח בנ.ב.א. או משחק כדורגל בגביע העולם.

"הציבור הישראלי לא מטומטם. עובדה: שכשיש משחק מול ליברפול או ברזיל, מגיעים לרמת־גן רבבות אנשים. צריך לדעת רק איך להביא אותם", הוא אומר.

מינץ שוכח לרגע שבארץ הקבוצות לא מתקיימות ממכירת כרטיסים, המהווה מרכיב שולי בתקציבן. "תמיד יש את אבא־הפועל או אמא־מכבי ו־סבתא־בית"ר, שלא יתנו לקבוצה להתמוטט. אבל כאשר מכירת הכרטיסים תהפוך לגורם מרכזי בתקציב, יחול מהפך בענף והיחס לקהל ישתנה".

גם מינץ מסכים שמקדם המכירות הטוב ביותר הוא ההצלחה. "הבעיה היא, שבלתי אפשרי ש־14 קבוצות יצליחו – אבל בהחלט אפשרי ש־14 קבוצות יוכלו להתקיים". בארצות הברית הספורט הוא חלק מאיכות חיים. דרך בילוי לכל המשפחה. במשחקים ניתן לראות קהל סגנוני. רואים שם את הער"ד המפורסם ביותר בעיר לצידו של נהג משאית. מינץ מביא כדוגמה את יו"ר בית הנבחרים האמריקני, "טיפ" או'ניל, המעיד על עצמו שדבר ראשון בבוקר הוא מעיין בעמודי הספורט בעתונים ורק לאחר מכן עובר לקרוא את עמודי החדשות. בסיס התפישה חייב להיות שהספורט הוא חלק מתשתית תרבותית וחינוכית ולמעשה הוא בעל מעמד נכבד בסולם התרבותי של כל מדינה מודרנית ומפותחת.

תפישת עולם בסיסית

בארה"ב הגיעו להכרה זו כבר מזמן. לכל ליגה, בכל ענף, אומר מינץ, יש מומחה לקידום־מכירות, האחראי על מקדמי המכירות של כל הקבוצות. ברור, שלכל קבוצה יש אינטרס שגם לקבוצות האחרות יבוא קהל גדול. משום שמן הקהל הרב של בית"ר ירושלים לדוגמא, נהנות כל קבוצות הליגה שמארחות אותה. זו תפישת העולם הבסיסית.

בתחילת כל עונה עם קביעת לוח המשחקים, מחלקת כל קבוצה את משחקיה לשלושה סוגים: האחד – משחקים מול מועדוני־פאר מושכי קהל. בכדורגל הישראלי יכולות להחשב לכאלו: מכבי והפועל תל־אביב, מכבי חיפה ובית"ר ירושלים. יחד עמן יש לקחת בחשבון מה שמינץ מכנה "גורם משתנה" – קבוצת־צמרת נוספת, שלפתע הופך כוכבה והיא קוצרת הצלחה זמנית במשחקים ומתחילה למשוך קהל. הסוג השני הוא משחקים של קבוצות בינוניות, שמספר מסויים של צופים יבואו לראותן. הדוגמאות הישראליות הן, על פי מינץ, הפועל באר־שבע, מכבי והפועל פתח־תקווה. סוג המשחקים השלישי הוא מול קבוצות כמו מכבי יבנה, הפועל חולון וביתר תל־אביב, שאין להן כמעט אוהדים.

"לסוג המשחקים הראשון אין צורך בקידום־מכירות, אבל תמיד ניתן להגביר את מכירת הכרטיסים עד לתפושה מלאה של היציעים. הסוג השני והשלישי הם אלו שזקוקים לקידום־מכירות. הקידום שונה מקבוצה לקבוצה, שכן לכל קבוצה ולכל עיר יש את האיפיונים המיוחדים שלה. השיווק מותאם לקהל היעד.

"השיווק של הפועל לוד לקהל יהיה שונה מזה של הפועל תל אביב", אומר מינץ. ניכר מיד שהוא שופע רעיונות ודוגמאות, שניתנים לישום. מסיבות ברורות אינו מפרט יותר מדי. הן אצלו על תקן של סודות מקצועיים והוא מסרב לגלותן בפומבי.

"אני רואה ברעיונות שלי רכוש השווה כסף ואני מתכוון להציע אותם למכירה", הוא אומר. לדעתו, קהלי יעד שהוזנחו בישראל הם בני הנוער והנשים. "ספורט מיועד לנשים כמו לגברים. חוץ מזה: נשים מהוות כחמישים אחוז מהאוכלוסיה".

המבורגר לכל צופה

דוגמאות פשוטות לקידום מכירות בספורט, שאותן יכול ללמוד כל ישראלי המבקר בארצו של הדוד רונלד: דגימות קטנות של מוצרי קוסמטיקה, מוענקים שם לכל אשה המגיעה לאיצטדיון או לאולם ספורט. דוגמא אחרת: כל צופה המגיע למשחק מסויים זוכה בעת כניסתו בשער בכובע קסקט במתנה. דוגמא אחרת: קבוצת הכדורסל פילדלפיה 76' הבטיחה לאוהדיה, כי בכל משחק שבו תקלע מעל 125 נקודות, יקבל כל צופה שיציג כרטיס כניסה מאותו משחק, המבורגר חינם במזנון מסויים. "בית"ר ירושלים, אומר מינץ, יכולה להגיע להסכם דומה שבו תבטיח למשל לאוהדיה מנת חומוס חינם, במסעדה ירושלמית מסויימת, לאחר כל מישחק שבו תבקיע מעל חמישה שערים".

קבוצת הבייזבול "ניו יורק מאטס" החלה לפני 25 שנה למכור שלושה מוצרים: חולצה, כובע ומחבט עם סמל הקבוצה. בחנות המזכרות שבאיצטדיונה, יש היום מבחר של 140 פריטים שונים. כל זכייה באליפות מיצרת סט נוסף של ספלים, תרמוסים, מעילי גשם, חולצות מיוחדות (סווצ'שרס), תיקי יד, מיטריות, כובות, מחנסיים, מגבות, כפפות בייזבול, גרביים, סופגי זיעה, ומה לא. הפריטים מיוצרים בידי מפעלים המטביעים את סמלם לצד שמה וסמלה של הקבוצה. הקבוצות מקבלות, בתמורה, אחוזים מהמכירות של הפריטים ואילו החברות המייצרות אותם, זוכות בפירסומת מצויינת.

מינץ מציע שלכל קבוצה בישראל יהיה סמל ייחודי משלה, שעשוי להשתלב עם סמל המרכז אליו היא משתייכת. למעשה, יש לו כבר רעיונות גראפיים מגובשים לגבי סמלן של כמה קבוצות. על סמלה של החברה לשיווק ספורט שיקים בבוא היום, טרם חשב.

יצחק מינץ נולד ברמת־גן ב־1956. עבר מסלול דומה של כל ישראלי ממוצע: לימודים, צבא. ב־1983 יצא לארה"ב כשליח מטעם התנועה הקיבוצית. אז גם התוודע למושג "ספורט פרומוטינג". למד בחוגים שונים, נפגש עם אנשים רבים וצפה במאות משחקים בענפים שונים. שנתיים קודם לכן, ב־1981, היו הבייזבול והכדורסל נתונים במשבר חמור ומספר הצופים הגיע אז לשפל מדאיג. מאז, עלה וטיפס גראף הצופים בצורה מטאורית – לא מעט בזכות העבודה השיטתית וקידומי המכירות האקטיביים והאטרקטיביים שערכו הקבוצות והליגות.

עליה מטאורית

טבלה של מספר הצופים שראו השנה את משחקי הליגה הלאומית בכדורגל, בישראל – מסייעת למינץ לנתח את המצב. הממוצע היה 3000 צופים למשחק. במחזור השיא העונה היו בכל המגרשים 41,000 איש. בעצם, אומר מינץ, אין צורך לחצות אוקינוסים לאמריקה. מספיק לפזול לעבר אירופה ולהתמלא קנאה. מספר הצופים הממוצע במשחק בית של ברצלונה, למשל, הוא 100,000 איש. בנאפולי הממוצע למשחק הוא 77,000. בריאל מדריד 70,000 ובמילאנו "רק" 60,00.

ישראל רחוקה מאירופה אלפי קילומטרים ורבבות צופים. מינץ אומר שאין תרופות פלא, שצריך להשקיע בעבודה, תיכנון ומחשבה לטווח ארוך. יריות בודדות לא ישנו את התמונה העגומה. יש מי שסבור שאם הרמה תעלה, יגיע גם יותר קהל.

מינץ חושב שלהיפך: קודם חייב להגיע יותר קהל, ורק לאחר מכן תשתפר הרמה. "שחקן מתאמץ יותר לעיני 20,000 איש מאשר לעיני 2,000", הוא אומר. חומר למחשבה.

כדי לממש את רעיונותיו ולהוסיף עוד אפס אחד בעמודה שמציינת את מספר הצופים באירועי הספורט, מתכוון מינץ לפתוח בעתיד הקרוב משרד שיתמחה בשווק ספורט ובקידום מכירות למשחקים. קשה להאמין שהאגודות בישראל יעמדו בתור. התורים המתקצרים ליד קופות האיצטדיונים, עדיין נראים אירופיים עבורם. אבל נדמה שאפשר כבר לראות את הסוף.

שופע־רעיונות יצחק מינץ: צריך ללמוד מארה"ב (צילום: יוסי זמיר, סקופ 80)

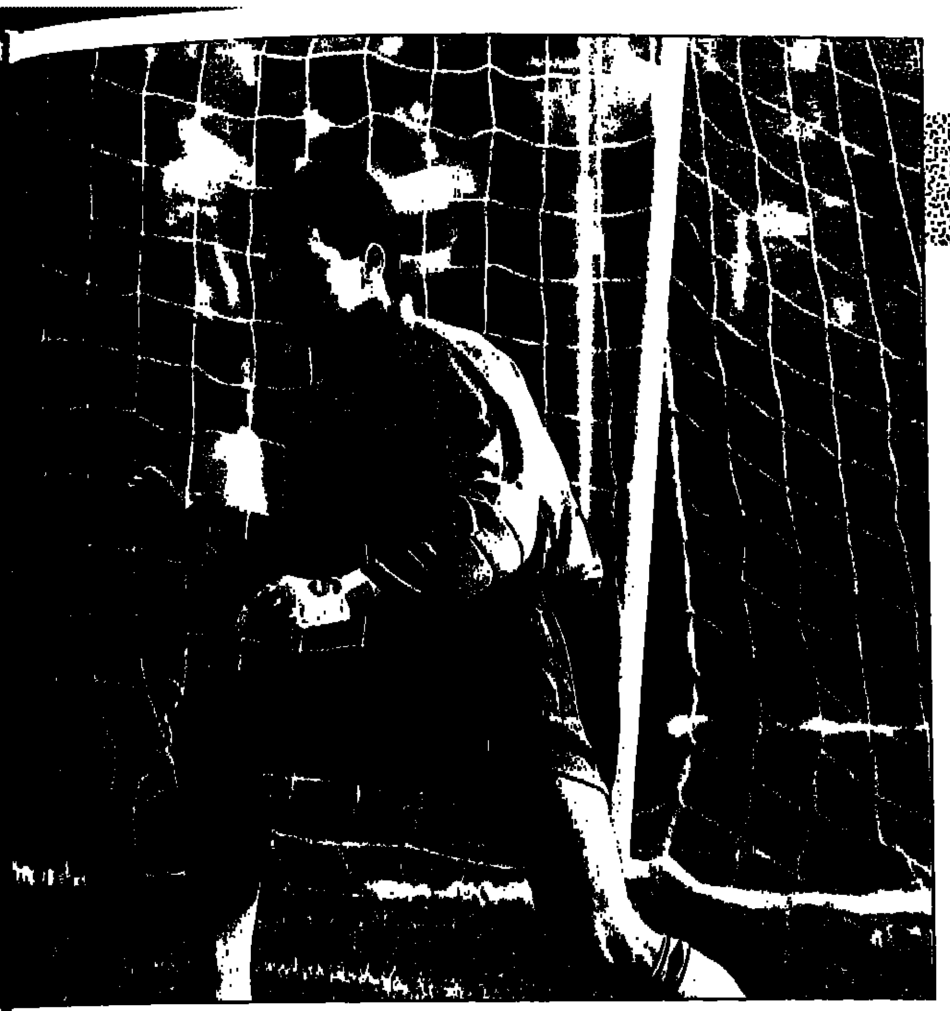

בוני גינצבורג קיבל את ההודעה האיומה על מות אבי רן – בקופנהגן, והוא עדיין בהלם ■ רן ז"ל היה חברו ועם זאת גם יריבו על אפודת שוער הנבחרת. "היתה בינינו תחרות בריאה. היינו חברים גם מחוץ למגרש. היתה לנו ביקורת חיובית איש על רעהו" ■ עכשיו בוני עם רגל וחצי מחוץ למכבי ת"א לקראת העונה הבאה ■ יש לו סנטימנטים לאגודה בה גדל – אבל יותר מזה יש לו סימפטיה לבוני ■ בלילות הוא חולם על הליגה האנגלית ■ מדוע לא, בעצם

אני בוני, אין כמוני

אבי מורגנשטרן

את בוני גינצבורג אפשר למצוא אצל ליאון. יושב שם על כוס קפה שכולו על טהרת החלב. מביט בנחת במכוניות שחולפות מול בית הקפה, ברחוב פרישמן בתל־אביב. את העבודה הקשה עושה למענו עורך דינו. בוני, שמניותיו עלו לקראת החצי השני של הליגה, מוכן לשחק במכבי ת"א, שהרי הוא גדל שם. אבל יותר מכך הוא רוצה להעשיר את חשבון הבנק שלו.

שבוע לפני יציאתו לחו"ל יחד עם בית"ר ירושלים למשחקי האינטרטוטו, עדיין היה אופטימי ודיבר על מכבי כאילו היא בדרך להיות אימפריה. אלא ששעות ספורות לפני עלייתו למטוס, הפיזמון כבר היה שונה: "אני לא יודע איך מכבי תתחיל את העונה. בכל מקרה, בסכום שהם מציעים לי אני לא מוכן לשחק. יש הרבה בעיות עם הרבה שחקנים. ונראה לי שמכבי השנה תהיה קבוצה עם הרבה באלאגן, למרות שהביאו איש כמו גיורא שפיגל. אני אשחק איפה שישלמו לי יותר".

– וארסנל, אתה מאמין ביכולתך להתקבל לקבוצה?

"מי שלא מאמין לא מגיע לשום מקום. בסך הכל שוער יש לו תנאים יותר טובים להתאקלמות במשחק האירופי. לכולנו יש שתי ידיים, כך שאני לא חושש. אני הולך למבחנים, אין לי פחד. יש לי רק מהלהרוויח מן העניין. אני הולך קטן, כמו פאט קאש, ומקווה שהתוצאות יהיו דומות".

בצהרי יום שישי בתל־אביב, בוני יושב ולוגם מהקפה. שואל את ליאון אם העוגות שהזמין כבר מוכנות. במהלך השעה שאנחנו משוחחים, חולפות בחורות שעושות לו "היי" קטן ושובב. גם מוטל'ה שפיגלר הגיע לגיחה קצרה, ומיהר הלאה. "זה מאמן ע'לה־כיפאק. וחוץ מזה הוא גם בן־אדם חכם ואין הרבה אנשים כאלו בכדורגל שלנו", אומר בוני ברצינות גמורה.

כאמור, שבוע קודם – רק מכבי ת"א היתה הנושא החשוב באמת מבחינתו. למרות שכבר אז הוא הבין שקשיים יהיו. הרבה.

"אני רוצה לשחק רק במכבי ת"א, כי אני אוהב את המועדון הזה וגדלתי בו ואני בטוח שהוא ידבר השנה. אבל מאידך, יש השיקול הכלכלי: יש לי קריירה של ספורטאי, שהיא קצרה כידוע, ואני רוצה להפיק מאכסימום רווחים בזמן הזה. כדי שאחר כך יהיה לי שקט נפשי מבחינה כלכלית. אני מוכן לוותר על הצעה גבוהה יותר מקבוצה אחרת, אבל כשההצעה היא קוסמת וההבדל הוא ענק – אז הכסף ידבר".

– למשל, בבית"ר ירושלים. כבר היו שמועות שאתה בדרך לשם.

"כל הפירסומים לא היו מדוייקים. כל ההצעות והמחירים שורקו בעיתונים, לא קרו בפועל. אבל אם מכבי ת"א לא תוכל להחזיק אותי ולממן את השכר שאני רוצה, אז הם יכולים להעביר אותי ולחסוך כסף. למרות שאני חושב שיש דברים שלא צריך לצמצם בהם".

– כשמביאים את מרכוס או אולי גם מצמצמים בשכר וההבדל ביניכם לא גדול מבחינת כישורים.

"עד היום, כשהם השתמשו בקלף שנקרא משה מרכוס, הם תמיד הפסידו. בדיעבד התברר, שהם פגעו גם בבחור עצמו וגם בעצמם".

– ובך?

"כי הם לא פגעו, כי אני ריאלי. ברגע שאני יודע שאני טוב ואני סחורה טובה שרוצים בה, אז אין לי שום בעיה".

"התברר כי פגעו במרכוס"

– אתה נמצא בקשר עם מרכוס?

"אנחנו לא חברים במובן המלא של המילה, אבל משוחחים לפעמים ואין לנו טינה אחד כלפי חברו. יש הערכה גדולה אחד למישנהו. את מה שהיה בעבר, כבר שכחנו וחוץ מזה התקשורת ניפחה את העניין מעבר לכל פרופורציה".

– את העונה הזו פתחת בכושר לא מי יודע מה. בעצם רק לקראת סיום העונה, הצדקת את הציפיות שיש ממך?

"היתה בעיה קשה מאד במכבי. החוזה שלי לא היה חתום. רק בשליש האחרון של הליגה, מכבי תל־אביב סוף־סוף חתמה על החוזה ויכולים להגיד מה שרוצים – אני לא בא למצוא תירוצים, אבל עובדה היא שמאותו רגע, ראו את בוני גינצבורג בכושר כמו שהוא יודע להיות. הרמה שלי, מאז שהחוזה נחתם, עלתה ב־70 אחוז לפחות. אני לא מגזים. הראש שלי היה בכדורגל ולא בכל מיני דברים שקשורים לכסף. אז באו לי המשחקים הטובים, כי היה לי שקט נפשי".

– במשחק נגד בפ"ס לא היה לך שקט נפשי, כשעשית את הטעות המפורסמת מול מימוני?

"כאן כולם תפסו טרמפ עלי. או.קיי, עשיתי טעות – אבל מה שעשו לי היה מעל לכל פרופורציה. האירוע הזה היה קרוב עוד לאוקיאניה ומכוון שלא שכחו לי את הטעות שם, אז החלו לעשות סימפוזיון מטעות אחת. הרבה אנשים פגעו בי ואני לא רוצה לומר מי, אבל מאד כאב לי שכל מיני שוערים וספורטאים ועיתונאים עשו לי מעשה שכזה. אני בעד ביקורת וביקורת מקצועית טובה, אבל במשפטים שנכתבו עלי היה הרבה ארס. אני העדפתי לשתוק, לעבוד קשה ולענות לכולם רק על המגרש. אני רציתי להוכיח להם מי זה בוני. אבל שיהיה ברור, הנושא הזה מאד פגע בי. בכלל, העיתונות בארץ היא מאד קיצונית. רגע מהללים אותך ועושים ממך כוכב, ורגע אחר כך מורידים אותך ומקיזים את דמך. אני מעדיף שלא יכתבו עלי ולא יהללו אותי. בגלל זה לא התראיינתי כמעט במשך כל העונה".

"מה הרעש, אני רק בן 22..."

– אולי אתה לא מספיק בוגר. אולי בגלל שאתה היפר־אקטיבי.

"בעבר, היה חסר לי שקט נפשי ואני מודה בכך. אבל עם השנים אני מתבגר ולומד איך להיות שקול יותר. כשאני שקט, הרמה שלי עולה בכמה מונים. זה גם שברור לכולם, שיין ישן הוא משובח יותר. בכלל, בעולם שוערים מגיעים לשיא יכולתם בסביבות גיל 28 – כך שיש לי עוד זמן. אני בן 22 בלבד. אני מאמין שעם השנים יבוא הניסיון והשקט. שערים שאני סופג היום, לא אספוג בעתיד. חוץ מזה: מה רע בלהיות היפר־אקטיבי?"

– היית מסכם את העונה האחרונה כטובה מבחינתך?

"טובה מאוד. הסיום היה פנטסטי. הגביע שמר אותנו, בעצם, בכושר טוב. זה החזיק את המתח. כי אחרי שלא יכולנו לקחת אליפות, היתה נפילת מתח. חוץ מזה – החוזה נחתם כמו שאמרתי".

– דיברו עליכם כעל קבוצה ודאית לזכייה באליפות ובתחילת העונה כבר הכתירו אתכם. איפה, למעשה, בא המשבר שהוציא אתכם מהמירוץ?

"קשה לשים אצבע על מקום מדוייק. האחריות היא קולקטיבית בעניין הזה: מאמן, שחקנים, הנהלה. כולם צריכים ליטול אחריות ולא להצטער ממנה. היינו צריכים להיות טובים יותר, אבל היו הרבה בעיות. מה שהגיע לעיתונות היה מידגם קטן. יחסית למה שהתרחש בקבוצה, עשינו הישג פנטאסטי. לא היה כסף. היינו מנצחים ולא היינו מקבלים מענקים וזה גרם לתסיסה ולהתמרמרות. היו גם בעיות חברתיות".

– אולי הסיפור עם אבי כהן, שלא הסכים לשחק נגד בית"ר ירושלים, גמר לכם את האליפות?

"העניין הזה הוא בדיוק להיפך. אבי הוא השחקן הדומיננטי ביותר שהיה למכבי תל־אביב בעשור האחרון. ההשפעה שלו על המשחק של מכבי היא מכרעת. היינו בהלם כשהוא לא עלה לשחק 10 דקות לפני המשחק. אבל מצד שני בזכותו השתנה כל־היחס לשחקנים. עד אז, לא היו חתומים חוזים עם שחקנים. אבי עשה דבר גדול. הוא זיעזע את המערכת ואנשים התעוררו. אילו הוא היה עולה לשחק, עד סיום הליגה לא היה לו חוזה. לצערי, הדוגמה הזו מוכיחה מי מנהל את הכדורגל שלנו ואיך הוא נראה".

"אבי כהן? – אין שחקן שאין לו תחליף"

– איך נראה לך שמכבי תסתדר בלי אבי כהן?

"אין שחקן שאין לו תחליף. בכל העולם מוכרים שחקנים טובים והקבוצה ממשיכה הלאה. מה שכן, היה לו כושר מנהיגות יוצא מן הכלל ואישיות מיוחדת. ואת זה לא יהיה לשחקן שיחליף אותו. שאר שחקני ההגנה יצטרכו לתת הרבה יותר, כדי למלא את החלל גם מבחינת אחריות ומנהיגות".

– אמרו עליו שהוא צועק על שחקני הנוער והם מפחדים ושונאים אותו?

"שטויות. מי שטוען שהוא נפגע ואבי מפריע לו בהתפתחות, אז הוא קטנוני בצורה בלתי רגילה. אני לא מאמין בקישקושים האלה. צריך לדעת לעמוד גם במצבי לחץ ולא רק כשמפרגנים לך ועושים ממך כוכב אחרי משחק. אבי היה מעיר בצורה פוזיטיבית ולא כדי לפגוע. חוץ מזה: איך שחקן בן 20 יכול בכלל לומר מילה רעה על שחקן גדול כמו אבי כהן?"

– אתה גם רואה את עצמך כמנהיג?

"למרות שאני בן 22, אני נחשב לאחד הוותיקים במכבי. אין היום מישהו שיהיה מנהיג לבד. יש את שמעונוב, דריקס ואותי. אנחנו נצטרך לקחת אחריות גדולה יותר".

– היית רוצה להיות קפטן?

"זה בכלל לא מעניין אותי. אחרי הפרשה עם אבי, הייתי בכמה משחקים קפטן ואפילו לא ענדתי את הסרט. כששמעונוב אמר לי שהוא רוצה להיות קפטן, שמחתי להעביר לו את העניין במהירות".

– יש רגעים שנמאס לך מכדורגל?

"כשאתה מגיע למגרשים מזוויעים עם קהל איום ונורא, אתה מתפלל לגמור את העבודה וללכת. בסך הכל כדורגל זו מטריה בינונית, מבחינת רמה אנושית. רבים רואים בה רק קרש קפיצה הלאה ולכן ככה הכדורגל נראה".

– אוהדים מקללים אותך גם בגלל שאתה מרגמן?

"בארץ אנשים לא אוהבים לפרגן. כל שמחה, היא שמחה לאיד. בכל העולם פירסומת היא מרכיב עיקרי בשכר של כדורגלן. אני שלם עם עצמי ומה שאני עושה. אנשים פה הרי כל כך קטנונים, עד שאני לא מתייחס למה שהם אומרים בעניין הזה. לא מזיז לי כל הסיפור הזה". ■

יוסי מזרחי אישר לו

כשעבר בוני לבית"ר ירושלים למשחקי האינטרטוטו, דיברו כולם שהוא בדרך להחליף את יוסי מזרחי. בוני, אמנם בחור צעיר, אבל עם הרבה כבוד ומספיק שכל כדי שלא להכניס עצמו למצב מביך, הרים טלפון ליוסי מזרחי ואמר: "יוסי אם אתה מתנגד שאני אעמוד בשער – אז אני לא בא. אני לא רוצה לפגוע בך". מזרחי אישר לו לשחק.

בוני: "יוסי הוא אחד האנשים שאני הכי מעריך בכדורגל. אינטליגנט ובן אדם נפלא. יש בינינו הבנה נפלאה. כשהתאמנו יחד, זו היתה בשבילי חוויה אדירה. יש לו כל כך הרבה כדורגל וניסיון. חוץ מזה, יותר חשוב לי היחסים איתו מאשר להיכנס למלחמות שמראש לא היה להן בסיס. גם כשבודדנו ידע ימים רעים וכולם עשו לו את המוות וחתכו אותו בסיום הקריירה בהפועל ת"א, התקשרתי אליו ועודדתי אותו. לפני שאתה כדורגלן, תהיה בן אדם".

"אבי ז"ל – שוער גדול, אדם ענק"

ראשיתו של הראיון – ארבעה ימים לפני נסיעת בוני גינצבורג לחו"ל. אחד הנושאים שעלה על הפרק היה אפודת השוער הלאומי. מי העלה או על דעתו שיתרחש אסון כבר שכזה, בו יקפח אבי רן את חייו. בוני התייחס לתחרות הבריאה וההוגנת בינו לבין חברו אבי רן ז"ל. סיפר שעוררו בתחילת הדרך. רן, העריך את עידודו של בוני. כשבוני ספג ביקורות אחרי אוקיאניה, הרים רן טלפון ועודד אותו. בוני ורן, נאבקו על אפודת השוער.

בוני: "לא הייתי מתוסכל מהיותי שוער שני. ראשית, משום שאבי ז"ל היה שוער גדול ואדם ענק. שנית, היינו ביחסי חברות נפלאים. היתה בינינו יריבות מקצועית בריאה, שנסתיימה כשירדנו מהדשא. מחוצה לו היינו ביחסים שגעון. הוא היה בחור נפלא, רגיש, שעור לי המון ועודד אותי. היינו מבקרים האחד את חברו, מקצועית – ואפילו מנסים לתקן שגיאות איש לרעהו. בלי צרות־עין, בלי קנאה. מחוץ למגרש היינו חברים קרובים ודיברנו על כך שתהיה בינינו תחרות בריאה על אפודת השוער הראשון.

"אבי היה בשנים האחרונות בכושר נפלא ולא לחינם זכתה מכבי חיפה, בשתי אליפויות – הרבה בזכות יכולתו הנפלאה".

כששמע בוני את דבר האסון, נתקף בהלם. "אני לא מעכל את זה... בסך הכל בן 24. היה לו עתיד גדול", מילמל ממקום שהותו בקפנהגן.

בוני: "אחרי הכשלון באוקיאניה, אבי ז"ל הרים אלי טלפון לעודד"

כך נזכור אותו

אבי רן – נולד ב־25 באוגוסט 1963, נהרג בכנרת ב־11 ביולי 1987.
146 הופעות בליגה הלאומית, במדי מכבי חיפה – 102 מהן ברציפות. שלוש עונות מבלי להפסיד אף לא דקה אחת. 9 הופעות בנבחרת. בעונת 1985/6 ספג 18 שערים – המאזן הנמוך ביותר בתולדות "הירוקים". בעונה האחרונה לא ספג אף לא בעיטת 11 אחת. בעונה שעברה הישווה שיא מ־1966/68 כשספג את מספר השערים הנמוך ביותר בליגה.

הצילומים מההלוויה: גדי אברמוביץ

[illegible] (אבי רן במשחק ליגה)

אומרים עליו שהוא "כוכב שנת 2000", שיש לו "ראש של קומפיוטר", שהוא הכדורסלן החובב הטוב בעולם ■ סאן־אנטוניו זכתה בו ב"דראפט" האחרון של הנ.ב.א. אבל תוכל להינות ממנו, למעשה, רק בעוד שנתיים – כאשר ישתחרר משירות הקבע שלו בצי ■ דייויד (דייב) רובינסון, הלהיט החדש – עוד בטרם נגע בכדור הראשון של המקצוענים

דויד הוא גוליית

דייויד רובינסון: בקייץ הוא התאמן בלוחמת ג'ונגלים, בצוללות

לפני שני קייצים, כשבני גילו השתזפו בלונג'ביץ' ומאליבו או עשו כסף כדי לממן את שנת הלימודים הבאה בקולג', הוא השתתף בתרגיל הסתערות, שנערך בין עצי היער הסבוך של קוואנטיקו, וירג'יניה – תחושה של ג'ונגל – ורובהו האוטומאטי ירה צרורות בקצב אש רצחני. שבוע לאחר מכן עשה בבטנה של צוללת במעמקי האוקינוס, ובעיניו ליווה בהשתאות, כל מה שהתרחש בכלי השייט הפאנטאסטי הזה. מחשבותיו, כך סיפר כעבור זמן, היו נתונות כמעט בכל רגע פנוי, לכדורסל ולמירוץ המטורף שהחל מתנהל אחריו בין 23 קבוצות הנ.ב.א.

דייויד רובינסון התלבט אז בין מסורת משפחתית של שירות־קבע בצי האמריקני לבין הסיכוי שנפתח לפניו לעשות קריירה ובעיקר כסף רב כמקצוען בין הסלים. באותו קייץ "קרבי", לפני שנתיים, לאחר שסיים את שנת לימודיו השניה באקדמיית הצי באנאפוליס, ליד וואשינגטון, חתם על התחייבות לשרת חמש שנים בצבא הקבע, החל מ־1987. עברה שנה והוא שינה דעתו, בעיקר משום שגילה את ההצלחה בכדורסל וגם ראה מה שמתחולל סביבו. במהלך השנה האחרונה, הגיש בקשה בדרך המרצה לשנות את כתב ההתחייבות שחתם. מזכיר הצי, האדמירל לימן, נדרש לטפל בסוגיה זו ולבסוף נתרצה וקבע שרובינסון יהיה חופשי לנפשו, בעוד שנתיים – כלומר תקופת החוזה קוצצה בשלוש שנים – ונקבע כי מחמת גובהו הרב, 2.16 מטר, לא יוכל לשרת על כלי שייט כלשהו או במטוסי הצי, אלא רק בתפקידי מינהלה, תיכנון וייעוץ על החוף.

פרס יוקרתי

עתה רובינסון הוא הכוכב הלוהט של הנ.ב.א. עוד בטרם נגע בכדור, לשבריר שניה אחד. אבל בכל זאת אומרים עליו שהוא הכדורסלן החובב הטוב ביותר בעולם. לא מכבר זכה בפרס על־שם אדולף ראפ, המאמן האגדי של אוניברסיטת קנטאקי, המוענק למי שמוכתר ל"כדורסלן השנה" במיכללות. הוא הצטרף בכך לרשימה של אח"מים בכדורסל, זוכי הפרס לפניו: פאטריק יואינג (1985), מייקל ג'ורדן (1984), רלף סמפסון (1981 ו־1983), מארק אגווייר (1980), לארי בירד (1979), ביל וואלטון (1972 ו־1973), פיט מאראביץ' (1970), לו אלסינדור, הוא קארים עבדול ג'אבאר (1969 ו־1967), ביל בראדלי וג'רי לוקאס...היתה זו הפעם הראשונה שספורטאי מהכוחות המזויינים של ארה"ב, זכה בפרס כלשהו ברמה כל־אמריקנית.

החלטת ראשי הצי בעניינו, סללה איפוא את דרכו לנ.ב.א. ובדראפט שנערך בפלאט־פורום שבמדיסון סקוור גארדן בניו־יורק זכתה בו סאן אנטוניו ספרס, אף כי באורח ממשי הוא לא יוכל לשחק בה לפני 1989.

24 שעות לאחר הדראפט, כבר היה רובינסון במגרש הטניס בקאנטרי קלאב הפרטי "אינדיאן ספרינגס", בעיירה וויטון שבמדינת מרילנד ושיחק "שני סטים" עם... סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש. לאחר תצלום למזכרת יצא רובינסון לכמה חבטות לצרכי צדקה בכדור גולף, במגרש סמוך. בתוך יממה אחת בלבד, נעשה "סלבריטי". בקרוב יחתום על חוזה בסך 2 מיליון דולאר לשנה, שיעשה אותו לא רק יפה, אלא גם עשיר. ואמריקה אוהבת, כידוע, יפים ועשירים. ה"קרקס" סביבו, חלק מההצגה – רק החל...

כרטיס הביקור הסטאטיסטי

דייב רובינסון – גוליית אמיתי, סנטר טבעי – היה בלי ספק הבולט במסיימי המיכללות השנה. המומחים אמרו שהוא ביל ראסל החדש. הם גם אומרים שיהיה "כוכב שנת 2000". בזכותו נעשתה נבחרת הצי, עד כה בינונית מאד בליגת המיכללות, לגורם ממשי. הוא היה הקלע הרביעי בכל ליגת המיכללות, עם ממוצע של 28.2 נקודות למשחק; והחוסם הטוב ביותר עם 144 "גגות" העונה. היה שותף ל־106 נצחונות של נבחרת הצי מאז שהצטרף לאקדמיה. השנה הצעידה למאזן של 26–6. הוא קלע למענה 36.5 אחוז מכל הנקודות שלה וגם השיג 11.8 ריבאונדים בממוצע למשחק. בטורניר הגמר קלע 50 נקודות אז הצי נוצח בידי מישיגן, אבל זה היה ההישג האישי הבולט ביותר באליפות המיכללות מאז 1971 והשישי בהסטוריה שלה.

בסך הכל, בארבע עונות בליגת המיכללות, הספיק רובינסון לצבור 2669 נקודות ו־1302 ריבאונדים, שניהם שיאים של מיכללתו. כמעט מחצית מ־419 המומחים שנקראו להשתתף במישאל ענק לקביעת כדורסלן השנה במיכללות, נתנו לו את קולם והוא הקדים בשיעור ניכר את סטיב אלפורד מאינדיאנה (האלופה) ודני מאנינג מקנזס.

לפני שהחל את לימודיו באקדמית הצי, היה גובהו 2.01 מטר (על פי גירסה אחרת 1.95..) ולמרבה ההפתעה המשיך לצמוח ב־15 ס"מ נוספים. בנוסף לכך, גילה התקדמות מתמדת בכדורסל וגם השיג ציונים גבוהים בהנדסת מחשבים – תחום התמחותו הבלעדי. יש לו ציון מעורר התפעלות במתימטיקה ונאמר עליו שהוא תלמיד מחונן.

הכרזה ג'נטלמנית

אבל הכדורסל הוא שניצח. סאן אנטוניו הגרילה את זכות הבחירה הראשונה בדראפט ונזקקה לחמש דקות בלבד כדי להצביע עליו, כעל הרכש שלה. היא מיהרה להודיע כי תמתין שנתיים, עד שיהיה חופשי מהתחייבויותיו לצי. אלא שלא ברור אם ישחק שם בכלל. אם לא יחתום על חוזה עד לדראפט הבא, יימסר עניינו להכרעת שופט או בורר שימנה בית המשפט וזה יקבע אם זכויותיו יוארכו לשנה נוספת. אם ייפסק כי הוא חופשי, יחזור למאגר השחקנים של הדראפט ויוכל להיבחר מחדש. אם לא יוחתם גם בקייץ 1989, כאשר יהיה כבר אורח ואיש מילואים של הצי, יוכל לקבל הצעות מכל הקבוצות. נאמר בשמו שהוא רוצה את בוסטון. ידוע שהלייקרס מעוניינת בו כיורש לקארים – ששירותו בלוס אנג'לס יסתיים בדיוק בעוד שתי עונות... הוא עצמו היה מספיק ג'נטלמן להכריז, מיד אחר גיוסו לסאן

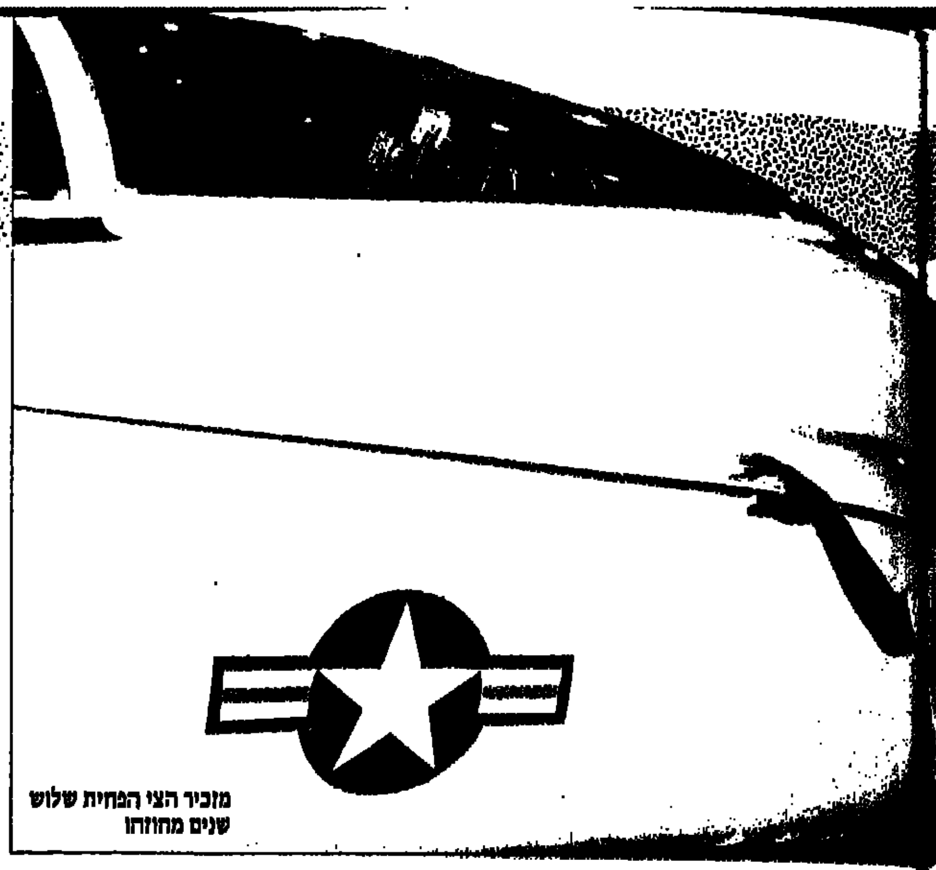
מזכיר הצי הפחית שלוש שנים מחוזהו

כדורסל, ...טען, ...אבל על

N.B.A

אלכס דורון

אנטוניו: "אררים אליה בקרוב, אראה מה הולך שם, מי האחראים לקבוצה, איך הקהל המקומי – ואז אחליט". אתם יכולים לתאר לעצמכם איזו קבלת פנים של מלך, מחכה לרובינסון בעיר הטקסאסנית הזו...

רובינסון, 22, הפגין את כישוריו המרשימים בכדורסל בקייץ שעבר, במונדיאל הכדורסל (מונדובאסקט) בספרד, לצידו של הננס טיירון באגס (שעתה נרכש בידי הבולטס). יש לו ארשת פנים נערית וחיוך לבבי, שהוא "שולפו במהירות". המומחים שרו לו שירי הלל: ריבאונדר יוצא מהכלל, קלע מדהים ומשתפר, חוסם טבעי – וזאת כבר לאחר שנתו הראשונה במיכללת הצי. בסך הכל מצטמצם נסיונו בכדורסל לשש שנים. הוא החל לשחק בגיל מתקדם למדי – 16 – אבל כבר בראשית צעדיו, הרשים את ציירי הכשרונות של המקצוענים ואלו "סימנוהו" בפנקסיהם. הבולטס רצתה אותו עוד לפני שהגיע לצי, אבל אז שמע דייויד לעצת אביו, בתום התייעצות משפחתית מורחבת שבה נכח גם דודו, שופט שלום, שדווקא ניסה לכוונו למילגת ספורט ולא להנדסת מחשבים או למיכשור מתוחכם אחר שמצוי כיום בספינות הקרב ובצוללות.

הצעת האב

בתולדות הצי הגאה של ארה"ב, ידועים שני מקרים של ספורטאים מצטיינים שקבוצות מקצועניות חיזרו אחריהם. אלו היו בעיקר שחקני פוטבול. רובינסון הוא איפוא הכדורסלן הראשון. הוא גם הכדורסלן הראשון מכל זרועות הצבא, שהנ.ב.א. רוצה בו, בגלל כישוריו הבלתי רגילים.

אביו, אמברוז רובינסון, ששירת 20 שנה בצי, סיפר לפני שנתיים כי כאשר דייויד התלבט, הציע לו שיכתוב על דף נייר את סדר העדיפויות שלו, שיסמן בשתי טבלות את הפלוסים והמינוסים שהוא מוצא בכל אפשרות. אבל דייויד סירב. "הוא בחן כל זאת בראשו, ראש של קומפיוטר", סיפר האב.

אין ספק, כי לא מעט אשראי להתקדמותו של רובינסון בכדורסל יש לזקוף לזכות מאמנו הראשון במיכללת הצי באנאפוליס, פול אוואנס (בעונה שעברה אימן כבר אחרת). הוא זה שביצע את המהפיכה הגדולה בנבחרת הכדורסל שלה, עם רובינסון ומקבוצה שמשחקת לאיטה ומסתפקת בנצחונות על נקודה, עשה חבורה של מסתערים ויורים בתנופה בלתי רגילה. רק לאחר 1984 הבחין למעשה אוואנס איזה פוטנציאל לפניו, כאשר גם גילה כי רובינסון ממשיך לצמוח בקצב מרשים...

המטרה הקרובה: סיאול

אשתקד החלה למעשה פריחתו הגדולה – ואז גם הגיעו לראותו כל מומחי הכדורסל של ארה"ב, מאמני המיכללות הגדולות, שהציעו לו "הרים וגבעות" וכמובן היו שם ציירי הכשרונות של הנ.ב.א. עם פנקסי צ'קים פתוחים.

בינתיים נושא רובינסון את עיניו לנבחרת האולימפית של ארה"ב. הוא מבקש לזכות עמה במדליית הזהב בסיאול. כתר אליפות העולם לחובבים כבר מונח על ראשו. הזהב האולימפי ישלים איפוא חלק זה במעגל הקריירה שלו. אחר כך יפתח הדף החדש בנ.ב.א.

גם אז יידע למעשה דייב רובינסון שיש חיים עשירים מאד גם מחוץ לכדורסל.

"אהיה בסאן־אנטוניו בסוף אוגוסט"

"לשחק במדי סאן־אנטוניו? – זה עשוי להיות הדבר הנכון, מבחינתי", אמר רובינסון בתוכנית הטלוויזיה Good morning America, של א.ב.סי. "אני מקווה לבקר שם בסוף אוגוסט או בראשית ספטמבר. אבוא לשם בראש פתוח".

בינתיים הוא גם מתכונן למשחקים הפאן־אמריקניים ורוצה לשחק באולימפיאדת סיאול.

על השאלה מה הוא מוצא בשירותו בצי, אמר: "נסיון־חיים שאין לרכשו במקום אחר". ועל כך שמשווים אותו לביל ראסל ולקארים, ענה: "רק לחשוב שמצביעים עלי שיש לי פוטנציאל כזה, זה כבר הכבוד הגדול ביותר. אבל זה ילחיץ אותי מאד". ועל כך שישחק באחת הקבוצות הגדולות, הלייקרס או הסלטיקס, אמר: "זו אפשרות שהיתה תמיד בין חלומותי הגדולים ביותר. אבל אין זה בהכרח שאשחק אצל האלופים (לייקרס) או אצל הסגנים. עלי לבחון מה יהיה הטוב ביותר מבחינתי".

אלוף חצוף

פאט קאש, ילד הפרא של אוסטרליה, אלוף ווימבלדון הראשון של הקנגרו'ס מאז 16 שנה, "מכור" על מוסיקת רוק, אוהב את ילדו, שונא ושנוא ע"י התקשורת ■ מהו סוד הצלחתו של מי שדורג אשתקד 413 וזינק כמו טיל עד למקום ה־7 (השבוע)

סרגיו ליבדינסקי

פאט קאש, אלוף ווימבלדון 87', הוא הטניסאי האהוב ביותר בארצו, אוסטרליה – ויחד עם זאת גם השנוא ביותר. התייחסות זו של אהבה־שינאה נוקבה מאז שהיה שחקן נוער. התנהגותו החצופה, שממנה נגדו את אנשי התקשורת, הרגילים להתנהגות המופתית של הטניסאים האוסטרליים לדורותיהם.

אך האוסטרלים הם גם צמאים לנצחונות – ולקאש הצעיר, כל התכונות כדי להשביע את רצונם.

הוא נולד במלבורן, ב־27 במאי 1965, וכבר בגיל 13 השתלט על טניס הנוער בארצו. ב־1982 זכה בתוארי אליפות הנוער בווימבלדון ובארה"ב. אותה שנה דורג כשחקן הנוער מספר 1 בעולם. במלבורן זכה בטורניר הפרס הגדול והיה לטניסאי הצעיר ביותר שעשה זאת (17). אהרון קריקסטיין, היהודי־אמריקני, לקח ממנו תואר זה, כאשר הוכתר כאלוף טורניר הפרס הגדול ברמת־השרון, ב־1983 – והוא בן 16 וחודשיים.

החמיץ נקודה מכרעת

ב־1983 זכה קאש בתואר נוסף בבריסביין והיה לגיבור לאומי, כאשר העניק את הנקודה המכרעת לארצו במשחק הגמר ב"גביע דייוויס", מול שוודיה. הוא ניצח את יואקים ניסטרום 6–3, 6–1, 6–1.

ב־1984, והוא רק בן 19, דורג שמיני בעולם. הגיע לחצי הגמר בווימבלדון, והפסיד לג'ון מקנרו, אשר זכה בטורניר. כן הגיע אותה שנה לחצי הגמר בפלאשינג מידאו, בו הפסיד לאיוואן לנדל, אחרי שהחמיץ נקודה להכרעת המשחק.

1985 היתה שנה קשה לקאש. כתוצאה מהפרעות רבות בעמוד השדרה, נאלץ לעבור ניתוח, אשר הציב סימן שאלה גדול על המשך הקריירה שלו. הוא שנה לקח לו לחזור לאיתנו. תרגילים פיזיותראפיים יומיומיים, אימוני טניס קלים – היו מנת חלקו באותה תקופה. קאש לא מיהר לחזור לטורנירים. עשה זאת כאשר הרגיש שהוא מוכן מאה אחוז למאמצים הרבים שנדרשים בטורנירים.

ליום הולדתו ה־21, קיבל קאש את המתנה היקרה לו מכל – הולדת בנו, דניאל (עתה בן 13 חודש), מחברתו הנורווגית אן־בריט כריסטינסן. קאש עבר להתגורר בלונדון ושלושה שבועות לפני תחילת ווימבלדון 86', נשלח לניתוח תוספתן דחוף. הניתוח היה כה מוצלח, עד שלאחר שלושה ימים בלבד, כבר חזר קאש למגרשים. הוא קיבל כרטיס הזמנה לתחרות, כיוון שדירוגו בעת הפגרה ירד ל־413 בעולם.

קאש מרגיש כדג במים על מגרשי הדשא, והוא הוכיח זאת בווימבלדון כאשר גבר על וילאס, סימפסון, לאפידוס, ווילנדר – לפני שהפסיד ברבע הגמר לצרפתי הנרי לקונט – וכל זאת, שלושה שבועות בלבד לאחר הניתוח.

זכרון קצר

ב"גביע דייוויס", קאש במיטבו: הצעיד את נבחרת אוסטרליה, דרך בריטניה וארה"ב, למשחק גמר נוסף מול שוודיה. במשחקו הראשון, מול שטפן אדברג, הפך קאש פיגור 1–5 במערכה הראשונה לנצחון 13–11, 13–11, 6–4. במשחק הזוגות, יחד עם פיצג'רלד, ניצחו השניים את הצמד ארברג־יאריד 6–3, 6–4, 4–6, 6–1. במשחק הראשון של היום האחרון להתמודדות, עם יתרון 2–1 לאוסטרליה, ניצח קאש את מיכאל פרנפורס, אחרי שהשוודי הוליך כבר 2–0 במערכות.

פאט קאש, ילד הפרא של הטניס האוסטרלי, היה פעם נוספת לגיבור לאומי. אבל זכרון התקשורת קצר. כחודשיים לאחר הנצחונות המסעירים בגביע דייוויס, נפגש קאש בגמר האליפות הפתוחה של אוסטרליה, עם אדברג. השוודי הוליך 2–0 במערכות, קאש השווה 2–2 אך הפסיד את המערכה החמישית.

ואולם, אם קאש היה מנצח, אנשי התקשורת היו אולי סולחים לו על התנהגותו הפרועה. מאז 11 שנה הם ממתינים למנצח אוסטרלי בביתם. אבל הוא לא התנהג יפה ועוד "העז" להפסיד אחרי, שהיה אל סף נצחון – זה כבר היה יותר מדי לגבי העתונאים באוסטרליה והם "ירדו עליו כאסאח".

קאש לא מתרגש מכך. "אין להם מושג, בדרך כלל, על מה שהם כותבים", הוא אומר. אבל מצטער על הביקורות החריפות אשר קיבל מאלילו ג'ון ניוקומב, לפני מספר שנים. קאש תירץ את הביקורות הללו בכך שסירב להצטרף לקבוצת שחקנים שניוקומב אימן, והעדיף להמשיך תחת פיקוחו של מאמנו מגיל 12, איאן בארקלי.

משוגע על רוק

לא רק בטניס מתאמן קאש בכל יום. הוא גם מנגן יום־יום בגיטרה, בין 10 דקות לשעתיים, לפי הזמן שעומד לרשותו. הוא משוגע למוסיקת רוק, עד כדי כך שזכרונו הטוב ביותר איננו הזכייה הראשונה ב"גביע דייוויס", אלא השתתפותו בלהקת־רוק, אשר הופיעה בפאב קטן, לא ידוע במיוחד, בסידני. בכל מסעותיו הוא נושא עמו שלוש גיטרות, רמקולים, מיתרים, ווקמן ו...עשרה מחכסי־טניס.

קאש שונא שדות־תעופה אך הדבר היחיד שגרוע בעיניו משדה־תעופה זו אשה נוהגת. אין לו זכרונות טובים מנשים מאחורי ההגה.

"הבחור הזה לא מבצע מהלכים מיוחדים, לכן קשה מאוד לשחק נגדו. זאת בשורה טובה שהוא חזר לצמרת", הגיב יאניק נואה על הופעתו המרשימה של קאש בגביע דייוויס והתחרות הפתוחה של אוסטרליה.

בלי קישוטים

הטניס של קאש הוא פשוט ויעיל – ללא קישוטים מיותרים. ההגשה שלו משנה את הסיבוביות של הכדור, כדי שלא לתת ליריב להתרגל אליה. הוא בעל מבנה אתלטי – גוף וידיים חזקות ומהירות מסחררת. נע בכל המגרש כמו שד. סוגר היטב את הרשת ובעל חבטות־יעף חדות במיוחד. לא מנסה לעשות יותר מדי דברים עם הכדור. החזרות ההגשה שלו, מכוונות ישר לגוף, בלי ללכת על "ווינרים". במשחק הגמר בווימבלדון, ניצל את איטיותו של לנדל להתקרב לרשת, כדי להעביר אותו עם חבטות באלכסון.

לא רק על דשא משחק טוב קאש, גם על מגרשים קשים בפלאשינג מידאו הוא במיטבו.

התפרצות השמחה באוסטרליה אחרי סיום משחק הגמר שלו עם לנדל – מובנת מאליה. לא רק ששחקן "אוס" זכה בתואר החשוב מכולם, אחרי הפסקה ארוכה למדי (מאז ג'ון ניוקומב ב־1971), אלא שפשוט קאש עשה זאת לפי מיטב המסורת האוסטרלית: בתקיפות ובהגינות ספורטיבית למופת.

זה הסוד של קאש: מבנה גוף אתלטי, רגליים חזקות, מהירות וחבטת הגשה שמשנה את סיבוביות הכדור. משהו מיוחד. ראוי לחיקוי. (צילומי א.פ.)

כל משתתף בהגרלה
טופס (החל מ־10 טורים).

טוטו־אוטו

בכל שבוע־מכונית חדשה

שלח 10 טורים לפחות והשתתף בהגרלה.

בכל שבוע, נוסף לניחוש הרגיל, לפרס העָק בטוטו עבור 14 ניחושים ולפרסים האחרים עבור 13, 12, 11 ו־10 ניחושים נכונים, מחכה לך מכונית חדשה במתנה
אם תמלא 10 טורים או יותר, הסיכוי שלך הוא כפול - הפרס הגדול בטוטו והשתתפות אוטומטית בהגרלת הטוטו־אוטו - בה תוכל לזכות במכונית רנו 11 חדשה 1397 סמ״ק ספורטינג GTL מודל 1987 (כולל כל המיסים וההיטלים). בכל שבוע תוגרל מכונית אחת בין כל המשתתפים בטוטו, אשר ימלאו 10 טורים או יותר. כן, עכשיו יש לך שתי תקוות בטופס אחד!

RENAULT

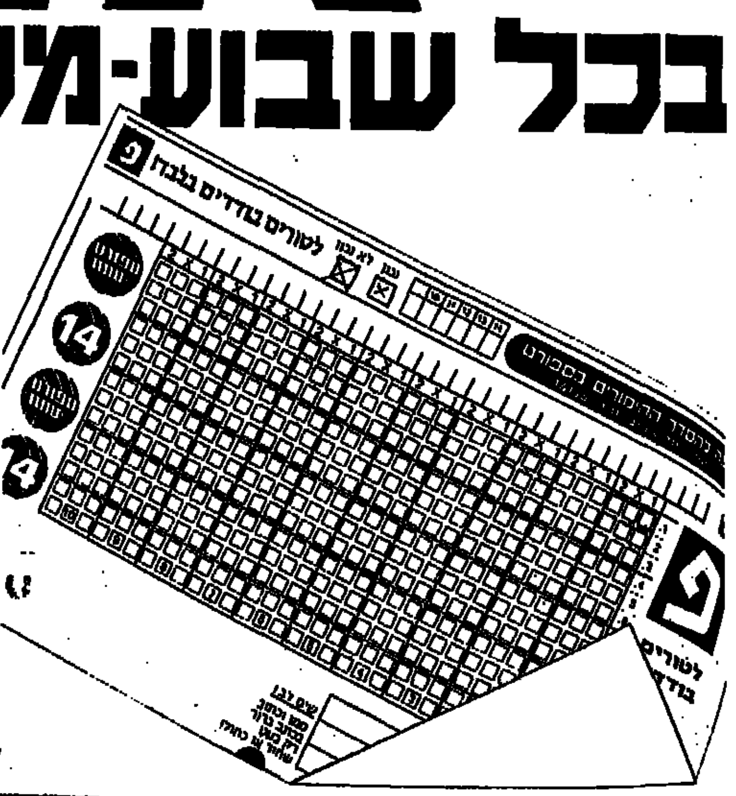

השבוע זכו במכונית בטופס מס' 14-354-61578
אלברט אילוז ודוד עקוקה, ת.ד. 1213, עתלית.

בטוטו הסיכוי גדול יותר!

ספורט טוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט

השבוע במשחקי הליגות האוסטרליות והאינטרטוטו מינימום הפרס הראשון:

200,000 ש"ח

מינימום כלל הפרסים: 400,000 ש"ח

אל תסמוך על המזל - עשה טוטו!

פגאל

תחזיטוטו

שישו שכטמן

תחזית למחזור 46

1. ברונדבי – בני יהודה. הקבוצות הישראליות באינטרטוטו אינן מצליחות בשנים האחרונות להתגבר על משוכת משחקי החוץ. הדנים נראים לי קבוצה הטובה מבין הארבע. 1.

2. בוכום – בית"ר ירושלים. השנה היתה השנה של בית"ר ירושלים בליגה הישראלית. אולי תהיה השבת הקרובה השבת שלהם. לא נסתכן ונרשום משולש.

3. אלטונה־גייט – דנדנונג צפון. 4 משחקים בטופס הם מהליגה הראשונה במדינת ויקטוריה. שתי הקבוצות קרובות בטבלה ועם הישגים דומים בחודשיים האחרונים. הביתיים ללא תיקו בבית. 1, X, 2.

4. דונקאסטר – סאנבורי. בשנה שעברה ניצחו האורחים 3-0. למרות הפרשי המקומות בטבלה, הרי אסור לזלזל בסיכויי הקבוצה הביתית, שמראה באחרונה סימני התאוששות. גם כאן משולש.

5. אסנדרון־סיטי – מלבורן דרום. משחק קל לניחוש (לשם שינוי...). הקבוצה הביתית עלתה השנה מן הליגה השנייה והיא עדיפה על מרבית קבוצות הליגה. וודאי שהיא עדיפה על קבוצת הפרבר של עיר הבירה. 1 סולו.

6. נוקס־סיטי – ווריבי. משחק בין שתי קבוצות שוות ביכולתן וניתן עדיפות לנוקס־סיטי, בגלל הביתיות. 1, X.

7. אלטונה־סיטי – דנדנונג סיטי. בשנה שעברה זכו האורחים בנצחון משכנע של 5–1. השנה צפוי להם משחק קשה מאוד, עם קבוצת הסיטי של אלטונה המתאוששת במחזורים האחרונים. משולש.

8. אלתהאם – פרהאראן סיטי. הביתיים טרם סיימו העונה בתיקו במשחק בית. הם השיגו החודש 2 נצחונות רצופים שהוציאו אותם מתחתית הטבלה. למרות הבדלי המיקום: 1, X.

9. מורולבארן – גילונג צפון. הקבוצה הביתית חוזרת, לדעתנו, אל הליגה הראשונה ממנה ירדה לפני 4 שנים והתדרדרה עד לליגה השלישית. 1 ונקווה שלא ניפול.

10. וויברלי – סאנדרינגהאם. אחד מאותם משחקים שעדיף שמישהו אחר ימליץ לכם מה לעשות. הביתיים לא הפסידו העונה בבית. האורחים לא הפסידו השנה בחוץ. פחות ממשולש לא יספיק.

11. באלגה – אוורי. ארבעת המשחקים האחרונים הם מן הליגה הראשונה של מערב אוסטרליה. אוורי שניצחה אשתקד 4-1 לא תתקשה גם השנה מול באלגה מתחתית הטבלה. סמנו 2 "בלי חוכמות".

12. בייזווטר – ספירווד. האורחים זכו באליפות הליגה בשלוש מתוך חמש השנים האחרונות. גם השנה הם קרובים לתואר ועדיפים על המארחים. בשעה שעברה ניצחה ספירווד 2–0 וגם השבת לא תפסיד. X, 2.

13. קינגסווי – אוסבורן פארק. האורחים טרם זכו העונה בנצחון חוץ, וספגו בערך 3 שערים בכל אחד ממשחקיהם. לא נראה שפתאום ישתנה משהו. 1.

14. סטירלינג – פרימנטאל. קבוצת סטירלינג (בעבר נקראה פארת מערב) מעיר הבירה של מערב אוסטרליה, נמצאת בצמרת הליגה כבר 4 שנים. גם השנה היא בעלת סיכויים לזכות בבכורה. בשנה שעברה ניצחה סטירלינג 4–0. 1 ואיקס "קטן" להפתעה.

מערב אוסטרליה
(לאחר 14 מחזורים)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	אתונה	18-43	31
2.	סטירלינג'	17-32	31
3.	אוורי'	17-30	28
4.	ספירווד'	17-35	26
5.	קינגסוויי'	11-18	25
6.	פרימנטל	20-22	23
7.	בייזווטר	28-20	17
8.	גוסלנס	19-17	16
9.	קוקבורן	41-16	12
10.	אינגלווד	26-13	9
11.	באלגה	30-18	8
12.	אוסבורן פארק	25-13	8

'משחק חסר

ויקטוריה ליגה ראשונה
(לאחר 16 מחזורים)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	בולין	10-22	24
2.	סאנבורי	12-26	23
3.	רינגווד''	19-25	21
4.	ראנדונג	15-26	19
5.	אטלונה־גייט	15-21	19
6.	אבליון	19-24	19
7.	אסנדרון־סיטי	18-27	18
8.	נוקס־סיטי	20-22	17
9.	וריבי	14-15	15
10.	ריצ'מונדי'	12-11	11
11.	מלבורן דרום	20-16	11
12.	דונקסטר	33-13	9
13.	נונאוודינג'	20-7	8
14.	מלבורן	36-7	6

' משחק חסר
'' שני משחקים חסרים

ויקטוריה (ליגה שניה)
(אחרי 16 משחקים)

	קבוצה	שערים	נק'
1.	מורולבארק	14-39	23
2.	ווסט־גייט	25-38	21
3.	סאנדרינגהאם	15-21	21
4.	קליפטון־היל	16-30	20
5.	גילונג־צפון	27-32	20
6.	פרהאראן־סיטי	22-35	19
7.	וויברלי	20-26	19
8.	דאנדונג־סיטי'	16-21	14
9.	אלטונה־סיטי	24-26	[illegible]
10.	רינגווד־יונייטד'	26-19	[illegible]
11.	אלתהאם	36-19	[illegible]
12.	דובטון	21-15	[illegible]
13.	המלין	44-15	[illegible]
14.	מורינגטון	34-11	[illegible]

' משחק חסר

הנהג
עשה לך מנהג –
קח עמך חייל לדרך

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

משחק	1	X	2
1	X		
2	X		
3		X	
4	X		
5	X		
6			X
7		X	
8		X	X
9	X		X
10	X		
11			X
12	X	X	
13	X		
14	X		X

שלשות 1, כפולים 4, טורים 16

הפתעות

משחק	1	X	2
1			X
2		X	
3	X		
4			X
5	X	X	
6	X		X
7	X	X	
8		X	
9	X		X
10		X	X
11		X	
12		X	X
13	X		
14	X		

שלשות 1, כפולים 6, טורים 64

הגיוני

משחק	1	X	2
1	X		
2	X		
3	X		X
4	X		
5	X		X
6	X	X	
7	X		
8		X	
9	X		X
10	X		X
11	X	X	
12	X		X
13	X		
14	X	X	

שלשות 1, כפולים 8, טורים 256

לעשירים

משחק	1	X	2
1	X		
2	X		
3		X	
4	X		X
5		X	
6	X	X	
7	X		X
8	X	X	
9	X		
10	X	X	X
11	X	X	X
12	X	X	X
13	X		
14	X		

שלשות 3, כפולים 4, טורים 432

שיטה מצומצמת

משחק	1	X	2
1	X		
2	X	X	X
3	X	X	X
4	X	X	X
5	X		
6	X	X	
7	X	X	X
8	X	X	
9	X		
10	X	X	X
11			X
12		X	X
13	X		
14	X	X	

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת 432

משחק	טור 1	טור 2	טור 3	טור 4	טור 5	טור 6	טור 7	טור 8	טור 9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	X	1	2	X	1	2	X	1
3	X	1	2	1	2	X	2	X	1
4	1	2	X	X	1	2	2	X	1
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X
7	2	2	2	X	X	X	1	1	1
8	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2
11	2	2	2	2	2	2	2	2	2
12	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2	X2
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X	1X

הצמרת של הצמרת

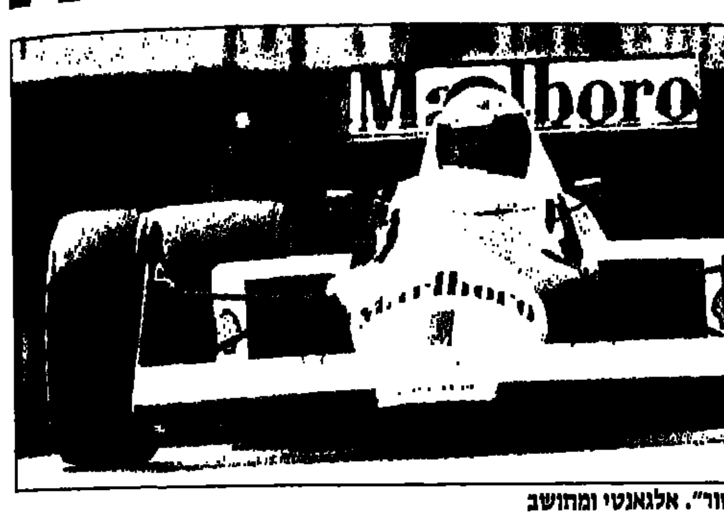

אלן פרוסט: "הפרופסור". אלגאנטי ומחושב

חבורת העלית של נהגי מכוניות־המירוץ "פורמולה 1" ■ פחות מ־40 איש עם רישיון "למהירויות־שיא" על המסלול ■ מי הם, מה ייחודם, מי נאבק עתה על הכתר העולמי

מנחם אדמון

הפיסגה בספורט המירוצים, אליה שואף כל נהג, היא סידרת הפרס הגדול ב"פורמולה 1". בהירירכיה המירוצית, זהו השיא. עצם נוכחותו של נהג־מירוצים על מסלול הגראנד פרי, העובדה שנבחר לנהוג באחת ממכוניות־העל שמשתתפות בסידרה, מהווה הוכחה חותכת ליכולתו כנהג ולמיקומו בצמרת העולמית.

פחות מ־40 נהגים בעולם רשאים לתחר במירוצים אלו. FISA – התאחדות הבין־לאומית של הספורט המוטורי – קובעת מי מהם רשאי לנהוג בפורמולה 1. ב־1987 היא העניקה רשיונות ל־36. גם שם הרישיון מעיד על ייחוד – SUPERLICENSE, רישיון־על. מתוך החבורה הבינלאומית הזאת, פחות מ־10 הם בעלי סיכויים סבירים לנצח. לכל היותר 6, מתחרים רציניים לכתר העולמי ב־1987. אשתקד נקבע האלוף רק במירוץ האחרון. שלושה נהגים היו בעלי סיכויים כמעט זהים לכתר – אך בסוף המירוץ הוכתר אלן פרוסט, המכונה "פרופסור", כמנצח וכאלוף העולם במירוצי מכוניות.

עקשן ומחוספס

השנה, התחרות צמודה מאד, בין מספר מצומצם של נהגי־על. מי הם?

איירטון סנה, 27, ברזילי צעיר ומבטיח, ניצח כבר בשני מירוצים והגיע שני, פעם אחת. הוא נחשב לאחד "הצעירים הפרועים" של פורמולה 1, עדיין מלא התרגשות לפני כל מירוץ. נהיגתו על המסלול מהירה מאוד אך חסרת ליטוש. מאז שעלה לראשונה למירוצי פורמולה 1, ב־1984, זכה בששה נצחונות ב־51 מירוצים, בהם השתתף.

כבר בתחילת דרכו, הביאה לו נהיגתו הנועזת, לעתים קרובות, את המקום הראשון במבחני דירוג. עקשנותו וחיספוסו גרמו שיפרוש לפני הסיום, בכמה מירוצים. כן סבל תקלות טכניות או שהיה מעורב בתאונות ובהתכתשויות שונות.

סנה, הנוהג בקבוצת "לוטוס", החל דרכו במירוצי קרטינג בברזיל. כישוריו הביאוהו במהרה למירוצי פורמולה באירופה. מפורמולה 3 הגיע לבסוף לגראנד פרי. הצלחתו עשתה את הצעיר הרזה לגיבור לאומי במולדתו. בכל ביקור בה הוא זוכה להערצה המונית. פונים אליו ברחוב ומבקשים חתימתו ונערות מחזרות אחריו. על־פי נהיגתו העונה, נראה שסנה מתחיל להיתמתן מעט ולהפעיל יותר שיקול דעת. אין ספק שאם יצליח ללטש נהיגתו, יהיה מתחרה מוביל שנים רבות.

יריבו העיקרי עתה הוא אלן פרוסט הצרפתי, אלוף העולם בשתי העונות הקודמות, הנוהג בקבוצת "מקלרן־פורשה", שפיספס "על קוצו של יו"ד" את אליפות 84'. נחשב לנהג הטוב ביותר בעולם, כיום. בזכות נהיגתו האלגאנטית והשקולה, זכה עד היום ב־27 נצחונות בגראנד פרי וכך הישווה את שיאו של ג'קי סטיוארט, שיאן הנצחונות של הפרס הגדול.

פרוסט שקול ושקט על המסלול. נראה כאחד שאיננו מתאמץ כלל וזה סימן־היכר לאלוף אמיתי. אפילו נהגים אחרים משבחים את נהיגתו. סיגנון הנהיגה המחושב והמתוחכם העניק לו את הכינוי "הפרופסור". פרוסט מועמד מועדף לזכייה באליפות השנה – ואם יעשה זאת, זו תהא ההכתרה השלישית ברציפות.

מקצוען אמיתי

שלישי בצמרת הנהגים העונה, הוא נלסון פיקה, 35, ברזילי שזכה ב־83' באליפות העולם ונוהג בקבוצת "וויליאמס הונדה". אשתקד הפסיד את האליפות לפרוסט, רק במירוץ האחרון. [illegible] נצחונות ב־131 מירוצי גראנד פרי והוא נחשב למועמד בכיר לזכייה באליפות. העונה הגיע שני בשלושה מחמישה מירוצים: באחד לא השתתף ובשני פרש עקב תקלה, כך שלמעשה הגיע שני בכל מירוץ שסיים העונה. בתחילת דרכו נחשב נהג מבטיח אך קצת פרוע, בדומה להערכות לגבי סנה. היום הוא מקצוען אמיתי, נהג מוכשר ומנוסה, בעל סגנון מלוטש, המאיים על המקום הראשון בכל מירוץ שבו הוא משתתף.

הברזילים איירטון סנה (מימין) ונלסון פיקה חוגגים עם שמפנייה את נצחונם בדטרויט

עמיתו ב"וויליאמס הונדה" הוא האנגלי נייג'ל מנסל, שאמור היה להיות מספר 2 בקבוצה, אך סירב מההתחלה למלא תפקיד זה. בן 33, עקשן מאד, ניהל מאבק חריף עם פיקה ופרוסט על אליפות העולם ב־1986. הוא הפסיד – רק עקב התפוצצות גלגל, לקראת סוף המירוץ האחרון העונה.

החל לנהוג בפורמולה 1 ב־1980 והפגין כישורים שהעניקו לו 7 נצחונות ב־19 מירוצים. נייג'ל – טיפוס צבעוני למדי עבור אנגלי – היה מעורב בתאונה קלה עם סנה במירוץ בבלגיה, השנה. התאונה הוציאה את שניהם מהתחרות. אהבה מופלגת לא שוררת ממילא ביניהם וכריון שערכו לאחר המירוץ הסביר מנסל כמה נקודות־מחלוקת – באמצעות אגרופיו.

עד 1984 נהג עבור לוטוס, קבוצתו הנוכחית של סנה. גם פרארי רצתה אותו וחיזרה אחריו בעונה שעברה, אך מנסל נשאר נאמן לוויליאמס ועשה כמיטב יכולתו להצליח גם במירוצי כביש, כמונאקו או דטרויט (לעומת מירוצי־מסלול כמו זה בספא, בלגיה).

צעיר מבטיח

מנסל זכה בשבוע שעבר בפרס הגדול של צרפת, 80 סיבובים, שנסתיים בקאסטלט. לפני מירוץ זה היה במעמד מועדף לזכות במירוצים בבלגיה, מונאקו או דטרויט, אך פרש משני הראשונים וסיים חמישי בשלישי והיה שישי בברזיל. הנצחון בצרפת החזירו מחדש למעמדו בצמרת.

אחד הכשרונות הצעירים העולים בגראנד פרי הוא גרהרד ברגר האוסטרי, 28, הנוהג בקבוצת פרארי – לשם הגיע בעקבות לחציו והמלצותיו של בן ארצו ניקי לאודה. סגנונו אמיץ ופרוע, כיאה לצעיר. הוא שביעי בדירוג לאליפות העולם ב־1986 ועלול להפתיע העונה. בינתיים הוא שישי בניקוד המצטבר.

כל נהג המשתתף בסידרת 11 מירוצי הגראנד פרי, שייך לעלית הנהגים וזו כוללת גם את מישל אלבורטו, סטפן יוהנסון, אדי צ'ייבר, יונתן פלמר ועוד. ■

לייטנט טלבר (שני מימין), קצין הספורט של הגדוד העברי בצבא הבריטי ב־1942, בשיחה עם משה שרת (משמאל) וקורט בנימין (קיצוני מימין)

1941: מנצח ב־800 באליפות ארצית של מכבי, באיצטדיון המכביה בת"א

ספורטאי גזעי

עדין טלבר – בעבר כוכב ריצה וכיום קונסול כבוד של דנמרק בירושלים ומארגן תערוכות וירידים ■ ייסד את אס"א – שנציגיו השתתפו השבוע באוניברסיאדה בזאגרב ■ כלי הרכב שלו – אופניים. לא רואה ספורט – עוסק בספורט

מאיר גבאי

עדין טלבר. זכורות לנו עדיין, מילדותנו, הכותרות בעמודי הספורט של שנות ה־40: "עדין טילהבר ניצח ראשון ב־800 מטר". כיום הוא טלבר, ספורטאי גזעי – ואביר־מולידו של אס"א, ארגון הספורט האקדמאי, שנציגיו ישתתפו בשבוע הבא באוניברסיאדה בזאגרב. לפני כמה ימים נתכבד בגביע נוסף. אגף הספורט בעיריית ירושלים זכר חסד נעורים לאנשי ספורט ותיקים, שתרמו יותר מכל לקידומו של הספורט בעיר. על הבימה בהיכל הספורט החדש התמקמה גלרייה של אגדות חיות בספורט הישראלי. היו שם וולטר פרנקל, עדין טלבר, מרדכי פינברג, עליזה וירץ, רות איילון, ועוד "פיגורות" שכאלה.

עדין טלבר, עם אופניו – כיום

טלבר, יחד עם וולטר פרנקל, הקימו בירושלים את אס"א. פרנקל הוא זה שהציע את השם לארגון. כיום עדין עוסק בתחום אחר לחלוטין מהספורט – הוא מארגן תערוכות וירידים ליצואנים ישראלים, בעיקר בגרמניה, המזרח הרחוק וארה"ב. את שהותו בחו"ל מנצל כיום מי שהיה כוכב הריצה של מכבי והבריגדה היהודית, בעיקר לסקי. "אבל – אמר – עדיין לא תליתי את נעלי הריצה שלי. גם בגיל 65 אני עדיין רץ – להנאתי". השתתף במירוץ מסורתי, לבני 60+, בחסות קופ"ח "מכבי", שאביו, ד"ר פליקס טיילהבר, ייסדה.

אבא הכריח אותי לרוץ

"אבא חינך אותי לספורט מגיל 5. גרנו בברלין על שפת נהר האפל, ואבא הכריח אותי להגיע לנהר רק בריצה. הצטרפתי לאגודת בר־כוכבא ברלין בגיל 8 וחצי. בן עשר טיפסתי עם אבא להרי טאטרה בצ'כוסלובקיה ללא סיוע חבלים. עסקנו שם בסקי. בגיל בר־מצווה עלינו לארץ".

העקשנות הייקית סייעה לטלבר להיות אלוף ב־800 ו־1000 ו־1500 מטר. "ב־1000 מטר קבעתי את הזמן הטוב ביותר – 2:40.2 דקות. לפני הגיע אתלט בריטי".

בצבא הבריטי, קודם בדרגת לייטננט (סגן) בגיל 21, ואחר־כך קפטן (סרן) שימש קצין ספורט במשך 5 שנים. המשיך "לשרוף" את מסלולי הריצה במדי הגדוד הראשון בבריגדה היהודית וכאלוף צבאות הים התיכון, תואר שנטל באליפות שהתקיימה בקהיר ב־1944. "למירוץ שנערך לעיני אלפים, התייצבו אתלטים מצבאות אוסטרליה, ניו־זילנד, דרום אפריקה – כולם מהמחנה השמיני שחנה בקהיר ובבריטניה. הייתי קודם לכן רץ־דורכי, אך נקראתי למסלול לאחר שאחד משני האתלטים הבריטים, ג'ון פאול, חלה ברגע האחרון. ניצחתי במירוץ ל־800 מטר וכך הוכתרתי כאלוף צבאות הברית.

בקייץ 1945, עלה לו התיאבון והוא הגיע ראשון באודיני, איטליה, שם נערכה אליפות של 28 דיוויזיות. "את האימונים לתחרות ערכנו במדבר, בנעליים צבאיות, הריצה נערכה בנעלי ספורט".

"הזמן הטוב ביותר שלי, ב־800 היה שווה לשיא הישראלי דאז 2:02 דקות. הוא נשבר רק בתחילת שנות החמישים.

עדין, בעבר סמנכ"ל לעניינים בינלאומיים במשרד המסחר והתעשיה וכיום סגן נשיא לשכת המסחר בירושלים הוא גם קונסול הכבוד של דנמרק. "זה תפקיד התנדבותי", הוא מרגיש.

ספורטאי בדמו ובנפשו – אך איננו מבקר בתחרויות ספורט, גם לא כצופה ביציע. לא אוהב לראות ספורט בטלוויזיה – לא אתלטיקה, לא כדורגל. "אני לא סנוב. רוויתי מכל זה. ראיתי את כל הגדולים, לרבות את זאטופק, שניצח ב־10 אלפים ואת באניסטר הראשון שירד מ־4 דקות במייל. ראיתי את אולימפיאדת מכסיקו. לאחר שרואים את הטובים בעולם, מגיעים לרוויה מזויימת. אבל אני אוהב לעשות ספורט, לעזור לאחרים לעסוק בספורט. לא אשב שעתיים מול הטלוויזיה רק כדי לראות כיצד אחרים עוסקים בספורט. יש לי רכב, ויש לי גם אופניים לנסיעות בעיר".

הוא מציג מדליה כבדת משקל, שקיבל ממחלקת המדינה של ארה"ב "על תרומתך התרבותית". סיעתי לצרף את ארגון הספורט האוניברסטאי האמריקני לפיס"ו, האיגוד הבין־לאומי של הספורט האקדמאי, כשהייתי חבר באקזקוטיבה של פיס"ו".

עד אז החרימו האמריקנים את משחקי פיס"ו (נוסד ב־1948), כיוון שהשתתפו בהם ספורטאים מארצות קומוניסטיות. ניצלתי את הקשרים הטובים עם אנשי משרד החוץ האמריקנים, שיכנעתי אותם שהחרם שלהם על פיס"ו, הוא בעוכריהם. הרגשתי כי עליהם להשתתף – ולנצח. וכך היה. באוניברסיאדה בבודפשט, השתתפו האמריקנים בפעם הראשונה וכבשו חלק גדול מהמקומות הראשונים, לפני הרוסים. כהוקרה, קיבלתי את המדליה הזאת".

אוסף עתונים שרדו, מנציח את סיפורי הישגיו של עדין טלבר. במגירה תחתונה בארונו, מאוחסן שלל המדליות. הוא חייב לשפשף כל אחת, כדי לראות מה שחרוט שם בכל אחת מהן.

לא היה זה לטעמו להצטלם עם המדליות: "אראה כמו הדיוט", הפטיר, והעדיף תצלום מעשי יותר: רכוב על אופניו... ■

גרין קארד

כדאי

כרטיס אישי לך והרווח כולו רק שלך!

מה מעניק הכרטיס באופן מיידי?

* הטבות והנחות באלפי בתי עסק בכל הארץ (מדריך קניות מהודר)
* הנחות בבתי הקולנוע. (כנגד רכישת כרטיסים בסניפי החברה)
* ספרית וידאו (אלפי קלטות רק לחברי גרין קארד תמורת 1 שקל בלבד לסרט בסניפי החברה) – ירושלים, חיפה, ת"א, נתניה, אשדוד, באר־שבע.
* **הלוואות צריכה עד־.5,000 ש"ח** לחברי גרין קארד בלבד בתנאים מועדפים והרבית קבועה. (ההלוואות תבוצענה כנגד הפניה בכל סניפי בנק המזרחי המאוחד בע"מ)
* מבצעים במחירים מיוחדים **רק לחברי גרין קארד** בקשת רחבה של מוצרים.
* הגרלות כרטיסי טיסה והפתעות נוספות במשך כל השנה לחברי גרין קארד בלבד.

הצטרף עוד היום לאלפי מחזיקי הכרטיס
המשרות כסף מדי יום!
והרווח

כדאי

גרין קארד

---נא לגזור את הספח ולשלוח לחברה בצירוף המחאה---

ספח הצטרפות

לכב' חברת גרין קארד ישראל בע"מ
רח' יצחק שדה 34 ת"א 337129, 337125

נא להנפיק עבורי כרטיס גרין קארד אישי לשנה מצ"ב המחאה בסך ־.54 ש"ח לשנה

שם פרטי ומשפחה	כתובת	מס' ת.ז.	טלפון	חתימה

אחרי המיתקפה המזרחית הגדולה באו הסינים וכמעט לקחו את כל הקופה. אבל הגסטרונומיה הטורקית לא ויתרה והיא מביאה אל הסועד הישראלי המצוי את איסטנבול המקורית, זאת שמטעמיה הם מעדנים מעולם אחר. היעד המרכזי שלכם, אוהבי האכילה בחוץ, צריכה להיות עכשיו העיר בת־ים. שם נמצאת פאני, טורקיה מקומית שבוודאי תשנה לכם את הרגלי האכילה.

מאת: אלון בן־דוד

הטורקיה של בת־ים

אנחנו בבת־ים. באים נוכח המלצה נלהבת של ידיד ותיק אל פאני, הטורקיה המקומית, שצריכה להכניס לפי כל הסימנים נופך קצת שונה בנוף האכילה בחוץ, ומי כמונו, צפרים נודדות בין בתי האוכל השונים וכבר מנוסים בכל מטעמי העולם, מצפים לראות מה צופנת בחובה הטורקיה המדוברת. מתיישבים אצל פאני היפה, הנעימה, הנותנת לך תחושה של רוגע ומתקבלים בחיוכים טבעיים על ידי מלצר מעודן. התפריט, בשלב הזה עדיין על תקן של אי־בהירות, מסוקר בעינינו התוהות על קנקנו כאשר ברקע כבר מתחילים איזידור, הזמר הטורקי־ישראלי הנערץ ואורחיו להתכונן להופעתם כאן, שהרי אצל פאני הארוחה משולבת עם הופעה בידורית, להשלמת הנאתם של כל חלקי הגוף. בסופו של דבר "הרכבנו" את הזמנת המטעמים, פחות או יותר לפי הסדר הזה: פתיחה. פסטרמה טורקית, לחמה אג'ון (פיצת טורקית עם בשר כבש טחון למעלה) ופילס – הוא הבורקס נוסח בני המקום.

פתיחה בהחלט מרשימה ועבדכם הנאמן, כאשכנזי הדבוק בלהט אל מטבחה־של־אמא יכול לאשר זאת בהתלהבות רבה. אפשר להוסיף להנאה גם עלי גפן ואת האיקרה המיוצרת כאן ועוד כל מיני "פתיחות" מעניינות כאלה. החמשך היה מהמם לא פחות: "שוארמה כבש טורקית, שחייחודיות שלה – כבש בעיבוד מיוחד כמו שתמצאו באיסטנבול, בתוספת אורז טורקי וצ'יפס (לא חבל על נסיעה עד איסטנבול בשביל זה?...) המנה העיקרית השניה היתה איסקנדר – הגדרה טורקית של בשר כבש עם רוטב מיץ עגבניות. משהו־משהו.

אני ביקשתי לטעם מתוך סקרנות טבעית, גם את הסוטה – (לא זה מחמין)... שהוא גולש טורקי מבשר כבש, המוגש בקדרה (חרסן עם האש למטה, מתובל בכל מיני רטבים), מצויין ומקורי. מקנחים במלובי – מעדן המבוסס על חלב מוקפא ובבקלוואה טורקית שעליה דקים כמו נייר, אותה ניתן, אגב, גם לקחת הביתה באריזה נפרדת. הקפה לסיום הסופי כמוהו נוהג, והוא מגיע בכיף על חשבון הבית. כל החגיגה הזאת מחירה לזוג כ־60 ש"ח כולל התכנית הבידורית. סביר בהחלט לערב גדוש כזה.

צמודה למסעדת פאני קפיטריה (מתוקיה) המהווה פתרון טוב למי שאינו רוצה לאכול ארוחה מלאה, אבל רוצה לראות את התכנית. צריך לציין שהמקומות האלה מומלצים רשמית ע"י משרד התיירות.

עכשיו תורכם להתלהב כמונו מן הטורקיה של בת־ים. שד' בן־גוריון 87־85, בת־ים, טלפונים: 5521921, 5520392.

מאת: יואב עופר

החווי הטורקי בארץ תקע יתד עמוקה ביפו. מדי יום ו' אפשר לראות המוני בני אדם, מכל מיני לאומים באים לקזינו פאמי בבק כדי לצחול ביחד עם איזידור, זמר ישראלי־טורקי, סופרסטאר מוכר, ועם עוד אמנים כולם מטורקיה. גם הקרביים נהנים ממאכלי המקום. נכון לרגע זה: טורקיה אצלנו חזק על המפה.

ידיד קרוב אמר לי פעם, שאם אני רוצה לנסוע לחו"ל ולעשות חיים לא־שיגרתיים באמת, היעד שלי צריך להיות טורקיה. בארץ הזאת, שח הידיד, אתה מוצא דברים שרואים רק בה. במיוחד בתחום חיי הלילה. באיסטנבול הבירה יש שפע של מועדונים, רובם מחממים במעלוליהם והטורקים, לפי ידיעי, יודעים לעשות שמח. אבל, מסתבר שגם הטורקים שלנו, כאן בישראל, מייצגים נאמנה את הלהט המקורי של ארצם. קחו למשל את קזינו (פירוש טורקי: מועדון לילה) פאמי ב:ק ביפו, שהוא בשנים האחרונות מוקד הבילוי המרכזי של אוהבי הנוסח הזה. מדי שבוע, בימי ו' מתקבצים ובאים הנה מאות בני־אדם מכל הלאומים, (לרבות אשכנזים כמוני) כדי "להעביר" ערב שמח עם הרבה יין ומאכלים טובים. על כל אלה מנצח המאסטרו איזידור, זמר ישראלי־טורקי, הנחשב כיום למספר אחד בארץ. התכנית כולה מקורית מאיסטנבול עם מעט מאד יוונית, כדי לשמור על יחסים טובים עם חשכנים. איזידור מארח זמרים וזמרות טורקיים, רקדנית בטן היודעת "לענטז" כראוי ואפילו תזמורת טורקית גדולה (12 נגנים) תמורת תשלום של 100 שח' לזוג תיהיה לכם הזכות להתענג על טהרת המטבח הטורקי, היודע להציג בגאוה מעדנים כיד הדמיון הטובה. זה כולל, למשל, 40 מינים של מיזטים בשרים שונים וקינוחים עם הבקלוואה הטורקית בראשם. אפשר לאכול ולשתות כמה שרוצים. שחיה במקום הזה בימי שישי בהחלט מעבירה אתכם לאיסטנבול. ימי ג' בצהרים מוקדשים רק לנשים. כן, במועדון הזה חושבים גם על האשה. נותנים לה כמה שעות של פורקן מטורדות השעה. הן באות לכאן, שמחות וטובות־לב, כדי להינות מן התכנית המלאה עליה מופקד, כרגיל, מיודענו איזידור, וגם לרקוד קצת ולא פחות חשוב לאכול טוב. המחיר לאשה 30 שח' בלבד.

בשאר ימות השבוע אפשר להשכיר את המקום לאירועים עד 350 איש, כולל כל התוכנית.

בשבוע הבא תיהיה אטרקציה מיוחדת במינה במועדון: זמרת יפהפיה שהיתה פעם גבר ועברה ניתוח לשינוי מינה. כמו שאני מכיר את עם ישראל חי כולנו בוודאי נבוא לראות ולשמוע אותה. בינתיים כך נראה לי אפשר להינות כאן מאד גם בלעדיה. איזידור ואורחיו דואגים לכך. מבחינתם, על כל פנים, לא צריך לנסוע לאיסטנבול כדי להיות טורקי שמח.

מועדון פאמי בבק, יפו, ליד השעון, רח' מרזוק 5, טלפון: 837200, 815610.

איזי דור IZI DOR